

03-12-07

Schetsontwerp voor de herinrichting van Centrum de Wijzer en De Witte Berken, (inclusief de naastgelegen terreinen) te Wervik.

1308 C

ONTWERP HERINRICHTING

vzw **CENTRUM DE WIJZER**
en
vzv **DE WITTE BERKEN**

PARTICIPATIE

Eigenlijk betreft het niet één ontwerp. We hebben er voor gekozen een plan van meerdere opties te presenteren omdat elke oplossing die we dachten te vinden elders steeds een probleem veroorzaakte. Het leek ons zinnig de opdrachtgever deelgenoot te maken van onze overwegingen; de ontdekte mogelijkheden en de twijfels. Hierdoor wordt het ontwerpproces enigszins inzichtelijk en geeft het een opening voor participatie van de opdrachtgever/gebruiker. Alleen door in gesprek te gaan zullen we kunnen achterhalen welke programmapunten zwaarder wegen dan anderen. Dat gezien de locatie en de aard van de bestaande bebouwing in combinatie met het budget niet alle wensen gehonoreerd kunnen worden is, zoals uit de documentatie map blijkt, de opdrachtgever zelf ook duidelijk. Ondanks het beperkte aantal m2 is de materie te complex om niet via een aantal feedbackmomenten opgelost te worden.

CONTRADICTIONS IN TERMINIS

Die complexiteit wordt veroorzaakt door ten eerste de bestaande structuur van verschillende bebouwingen die op een toevallige manier op de locatie lijken samen te komen. Een historisch gegroeide logica is verloren gegaan door de verschillende annexaties en aan- en uitbouwmomenten. Het resultaat is een situatie van fragmenten bijeengebracht door soms prachtige begroeiing en een monumentale muur.

De tweede complicerende factor is de aard van het programma: 2 instellingen, verschillende woongroepen naast kantoorgedeelten, externe betrokkenen, situaties van gewenst toezicht en gemeenschappelijk gebruik enerzijds en vereiste afscherming van groepen anderzijds. (Verder nog de mogelijke ontwikkelingen in de toekomst, splitsen of samenvoegen van groepen etc.) Thema's als gewoon en bijzonder, streng en met compassie, orde en vrijheid, samen en apart, individueel en gemeenschappelijk, gescheiden en verbonden, lijken steeds in één oplossing te moeten worden gecombineerd.

Maar uiteindelijk zijn de tegenstellingen en de complexiteit terug te voeren op de eigenlijke identiteit van de instituties en hun functie; aan de rand van de 'gewone' maatschappij op het breukvlak van wat acceptabel is en wat niet, laverend tussen de belangen van kind, ouder en staat.

ONTHAAL

Het is bij de terreininrichting dat de eerste tegengestelde belangen zich voordoen. Welk gedeelte wordt door wie gebruikt, tot waar kunnen de bezoekers komen en waar absoluut niet, hoe kan een eigen identiteit naar voren komen zonder een onsamenhangende en versnipperde situatie te krijgen. Bijgevoegd zijn een aantal schema's voor de overall inrichting.

Alles lijkt samen te komen bij de (twee) toegangen naar het terrein en het gemeenschappelijk onthaal in relatie tot het woonhuis van De Witte Berken. Enerzijds wil je die bewoners een zo normaal mogelijke positie in de stedelijke ruimte geven, d.w.z. een woning direct aan de straat ontsloten zoals alle kinderen van Wervik wonen. Anderzijds gun je ze een positie die fraai gelegen is in de groene ruimte van de tuin. Beide opties zijn in dit boekje toegevoegd waarbij we voor de uitwerking het argument van wonen in het groen het zwaarst hebben laten wegen.

SCHEIDEN EN VERBINDEN

Dat betekent dan wel dat er een identiteitsconflict dreigt tussen het gewoon wonen in een huis in de stad en crisisopvang op het terrein van een institutie. Beiden liggen immers verder op het zelfde terrein. Daartoe dient het omgevingsontwerp de verschillende loop- en zichtlijnen en toegangen en afscheidingen goed te registreren.

Het ontwerp gaat uit van een aantal landschapskamers die ontstaan door gebruik te maken van 'open afscheidingen'. Dat zijn, zeg maar de gebouwde varianten van een contradictie in terminis en kunnen zijn een groene zoom, een open hekwerk, een rij bomen of paaltjes of de rij kolommen die vrijkomt door afbraak van de tuinmuur die momenteel dwars door het erf steekt. Tussen het pad naar de Wijzer en de speelweide met zandbak zou een goede plek zijn voor een kunstenaar om zijn visie op de open afscherming te geven.

Op deze manier ontstaat er een ruimte die op subtiele wijze is ingedeeld en die de verschillende bouwdelen en programma's een logische plek geeft zonder dat er alleen eilandjes ontstaan.

MEER VARIANTEN

Ook voor centrum de Wijzer hebben we 2 concepten ontwikkeld. In de ene variant hebben we als uitgangspunt genomen dat de 2 woonkamers van de groepen direct aan de buitenruimte zijn gelegen (en er geslapen wordt op de 1e verdieping). Dat betekent dat enkele bezoekersruimten naar het bestaande kantoortje verhuizen en dat de kantoren van de Wijzer op de 2e verdieping een nieuw onderkomen krijgen, bereikbaar met lift.

Voor de 2e variant heeft een betere verdeling van de kantoren en bezoekersruimten de voorkeur terwijl de woonkamer van de oudere groep op de 1e verdieping komt met een groot balkon op het zuiden. Andere voor- en nadelen zijn bijgeschreven in de plattegronden.

In beide varianten hebben de woongroepen eigen trap (met vide) naar de slaapverdieping. Het later bijgebouwde trappenhuis vervalt en het originele trappenhuis is er voor het bereiken van de kantoorfuncties.

Ook is het voor beide varianten mogelijk, bij een wens om 3 i.p.v. 2 groepen te vormen, kantoren uit te wisselen voor slaapkamers. Er is hiervoor wat overruimte in de kantoorgedeelten.

INTERIEUR

Over het algemeen dient de bebouwing grondig te worden opgeknapt. De eerder genoemde complexiteit heeft geleid tot vele onheldere ruimtes en een gebrek aan overzicht en oriëntatie. Sommige gedeelten in b.v. de Wilde Wingerd zijn wel erg opgeknapt. De aanwezigheid van de school in het hoofdgebouw van de Wijzer is erg onhandig. De hier gemaakte voorstellen proberen helderheid te schaffen. Enkele thema's zijn hierbij van belang:

-Gangruimtes en hallen zijn vaak ruim genomen zodat ze overzicht verschaffen en oriëntatie punten zijn. De gangen b.v. bij de kantoren van de wijzer kunnen zo ook extra functie in zich opnemen.

-Waar het kan maken we gebruik van vides of dubbelhoge ruimtes, bv naast een trap, zodat er diagonale ruimtelijke verbindingen ontstaan zoals naar de slaapverdiepingen van de Wijzer of de speelhal van de Witte Berken.

-Kleur: In de uitwerking stellen we voor beperkt met kleur om te gaan. Een te veel aan contrastrijke kleuren is vermoeiend en bovendien extra kwetsbaar voor schades. De levendigheid komt vanzelf met de mensen en de meubels. Wij sterven naar witte ruimtes met kleuraccenten van natuurlijke materialen. Hier en daar kan een vast meubel of een omkadering van een raam een felle kleur krijgen. Dat maakt dan extra indruk.

-De vaste meubels (kasten, keukenblokken, zitbanken etc.) gebruiken we om de voor de rest neutrale ruimtes een karakteristiek te geven. Kleine objecten met veel effect.

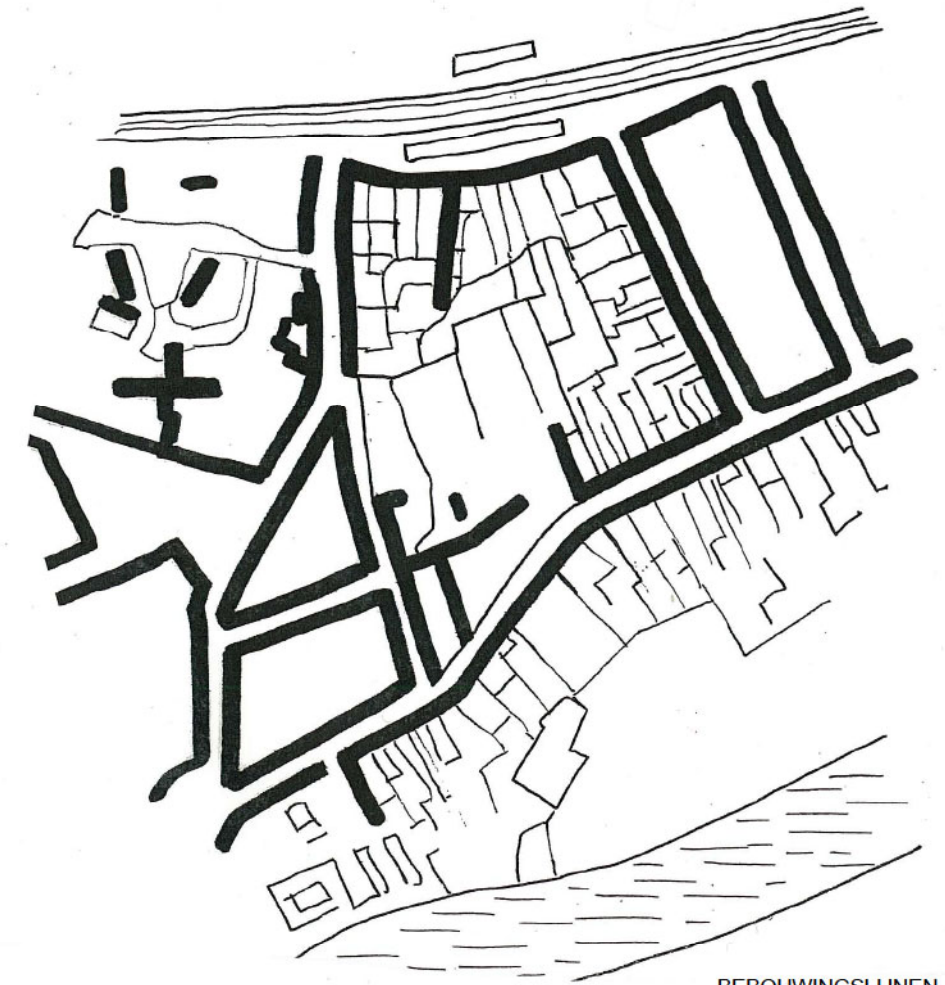
DE TURNHAL

Dit ontwerp houdt rekening met het behoud van de turnhal als multifunctionele zaal. Afhankelijk van de wensen van de gebruikers en de gemeenschap kan deze worden geprogrammeerd of verhuurd worden voor bijeenkomsten, feesten en voorstellingen. Hiertoe zijn er een keukenblokje en toiletten voorzien.

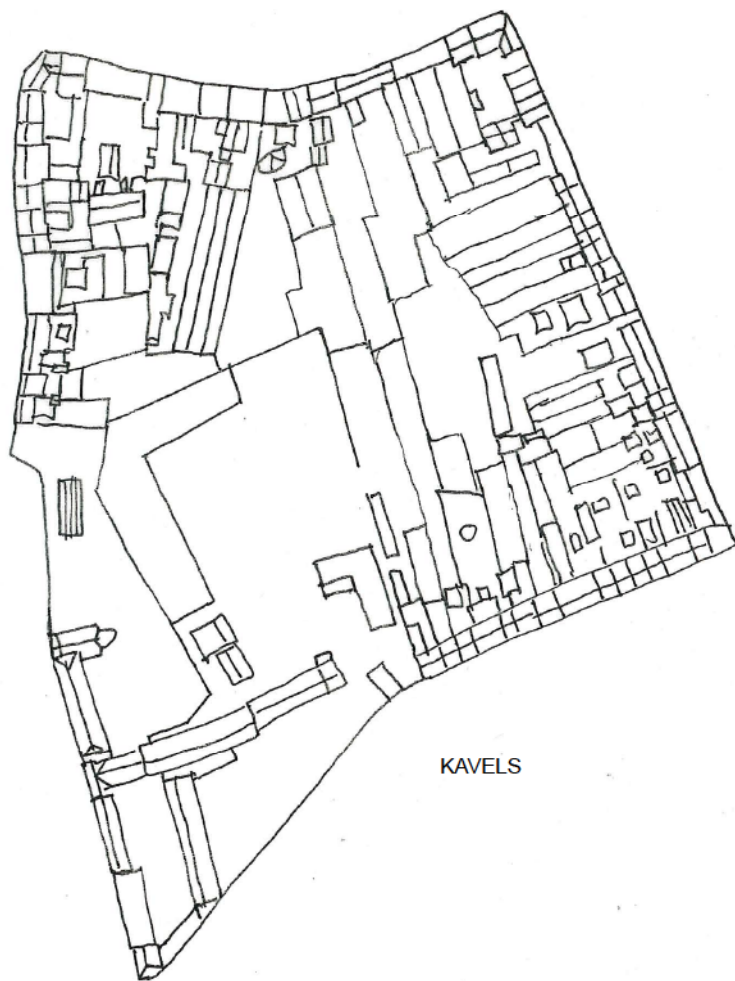
EXTERNE ORGANISATIES

Bij de eerste verkavelingsschema's hebben we onderzocht hoe extra volume op de lokatie kan worden ondergebracht, georganiseerd langs een straat of plein of vrij in de ruimte als op een campus. We hebben er voor gekozen de ruimte van de tuin open te laten door beperkt extra bebouwing te voorzien nabij de reeds bestaande. Hiermee vermijd je dat de typische instelling-layout van paviljoens, verspreid in het groen.

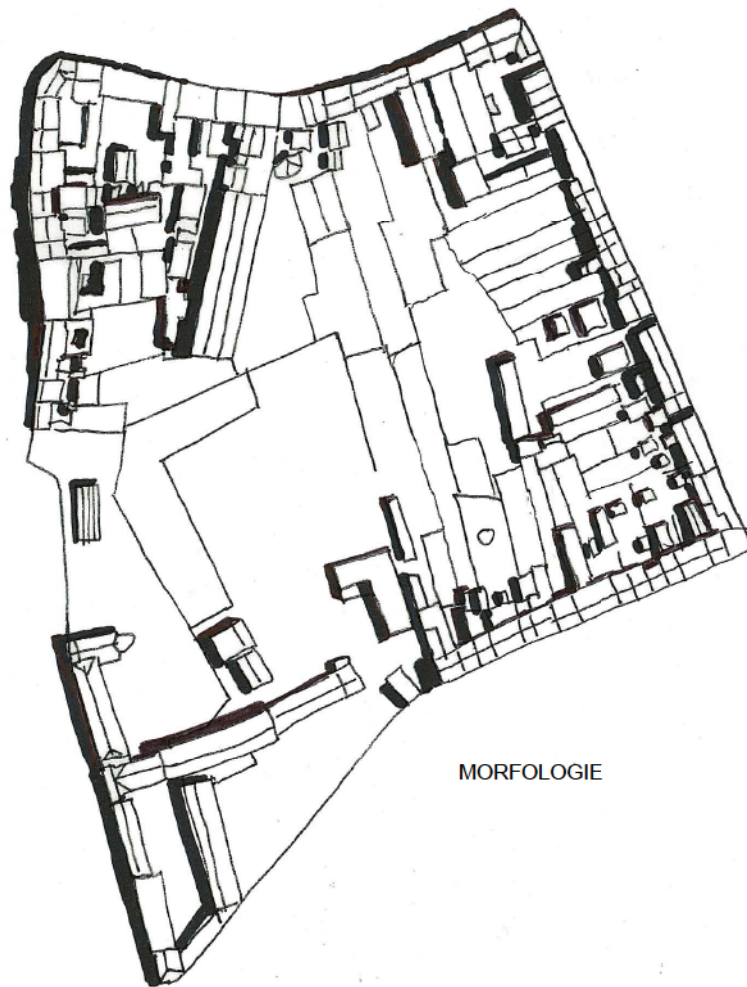
SITUATIE EN OMGEVINGSONTWERP

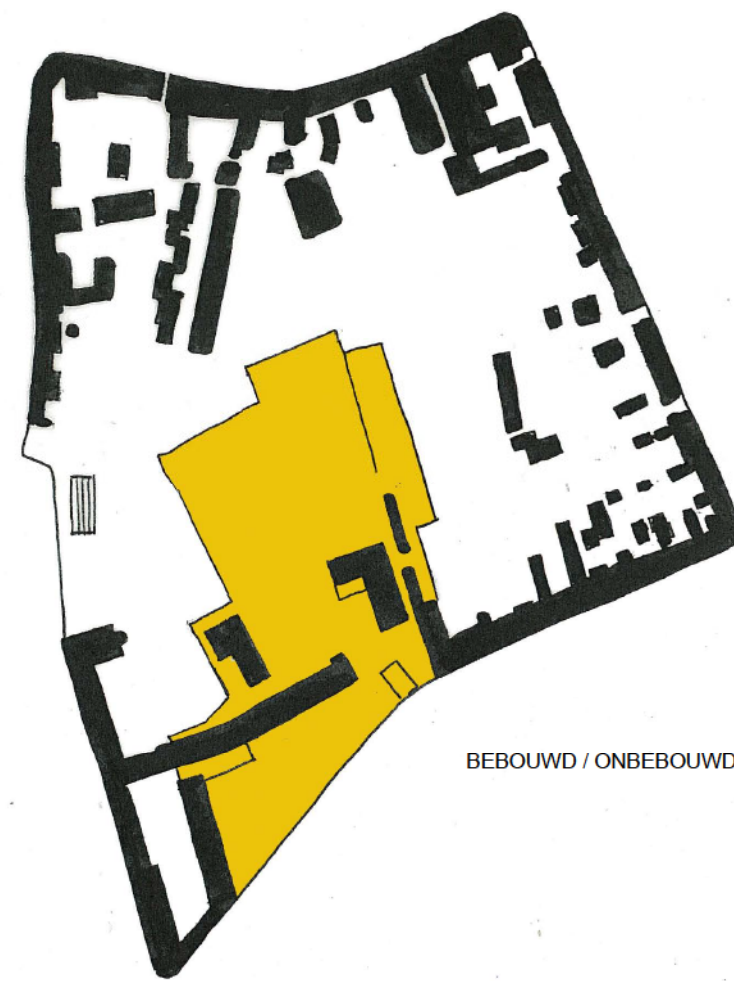
BEBOUWINGSLIJNEN

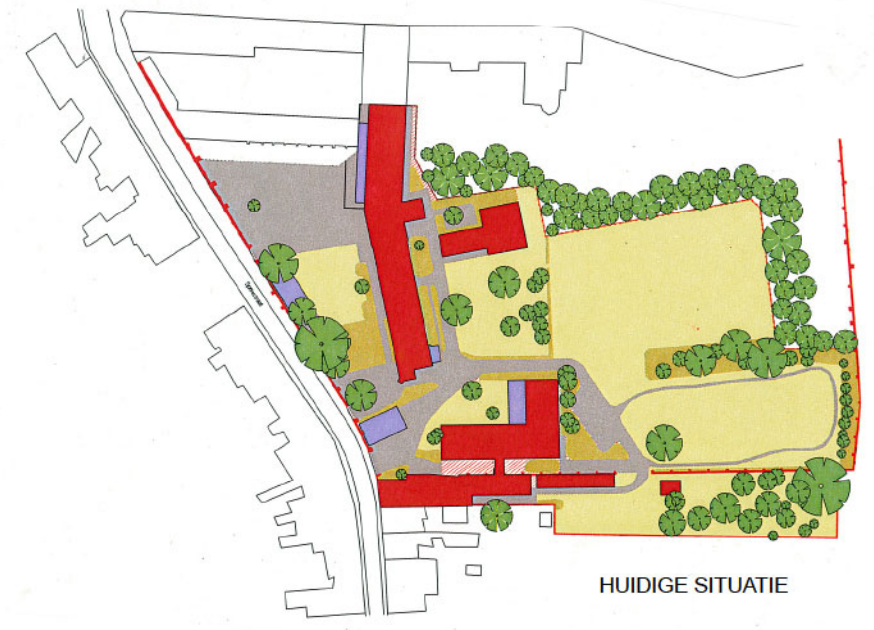
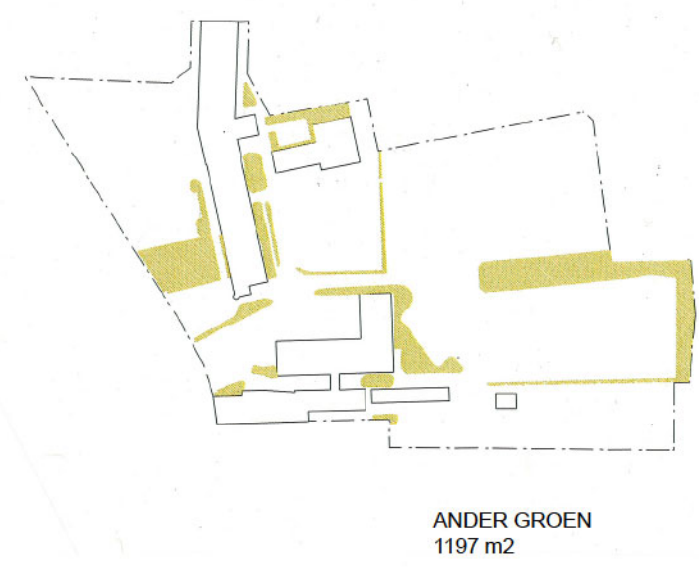
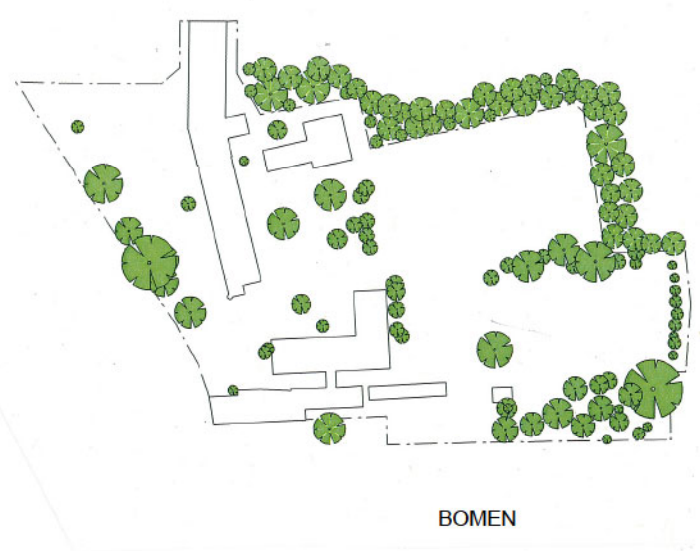
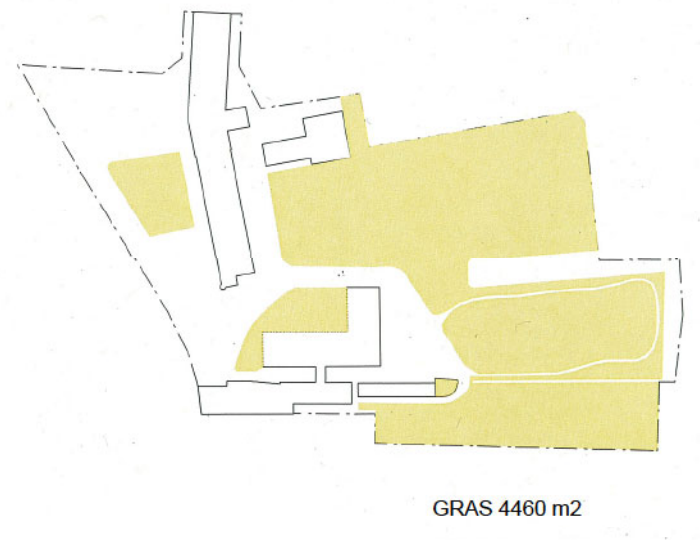
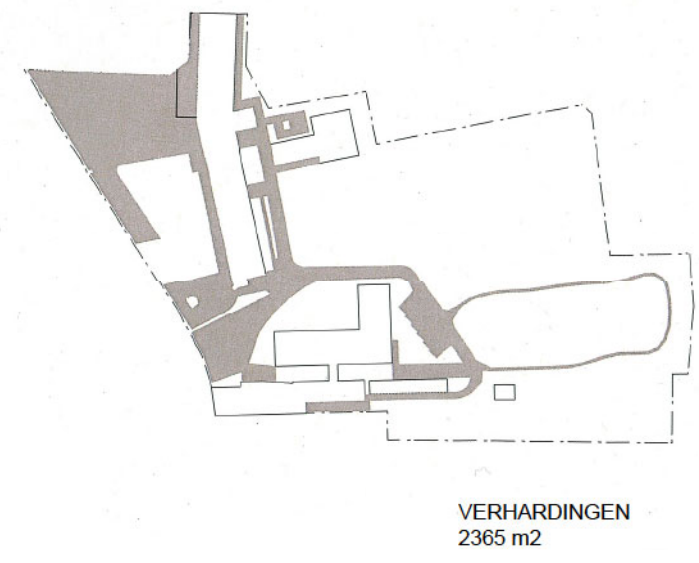
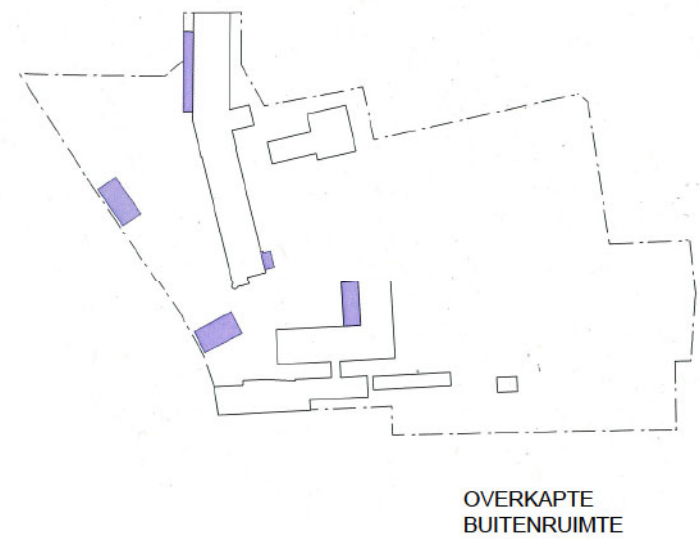
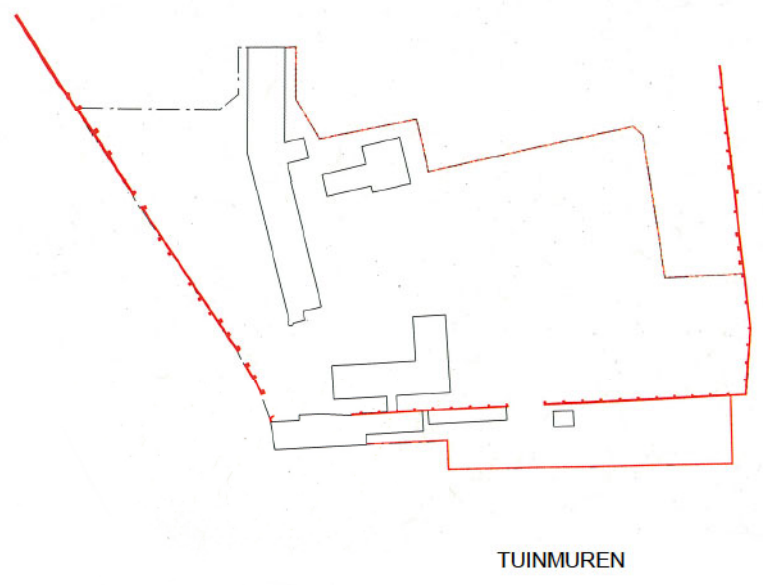
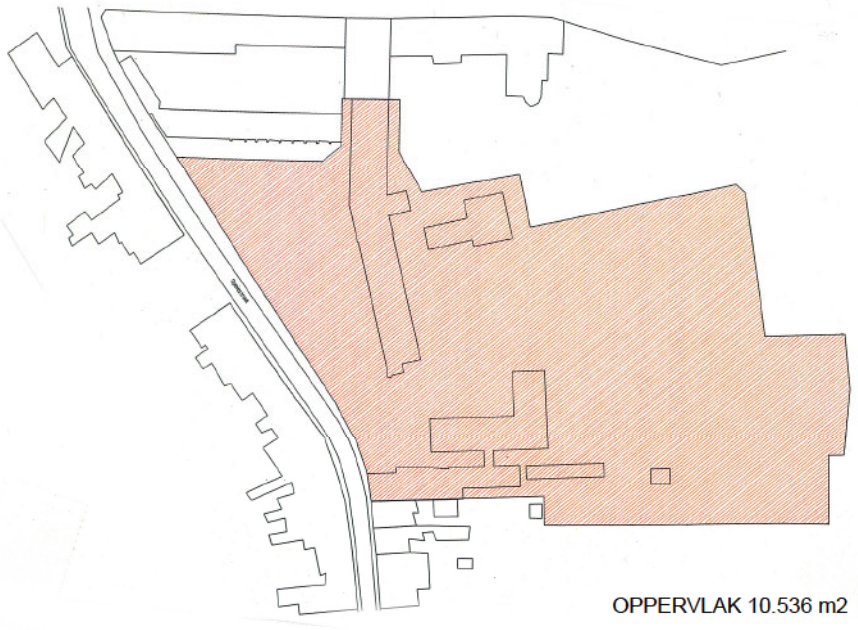
KAVELS

MORFOLOGIE

BEBOUWD / ONBEBOUWD

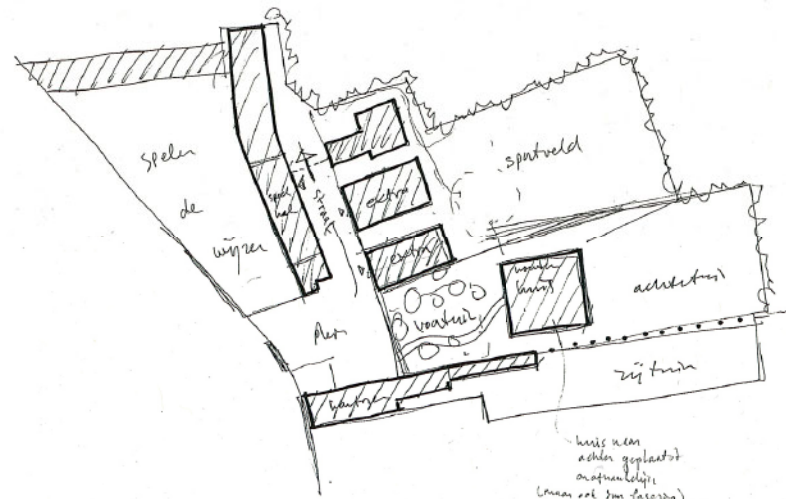

ANALYSE SITUATIE

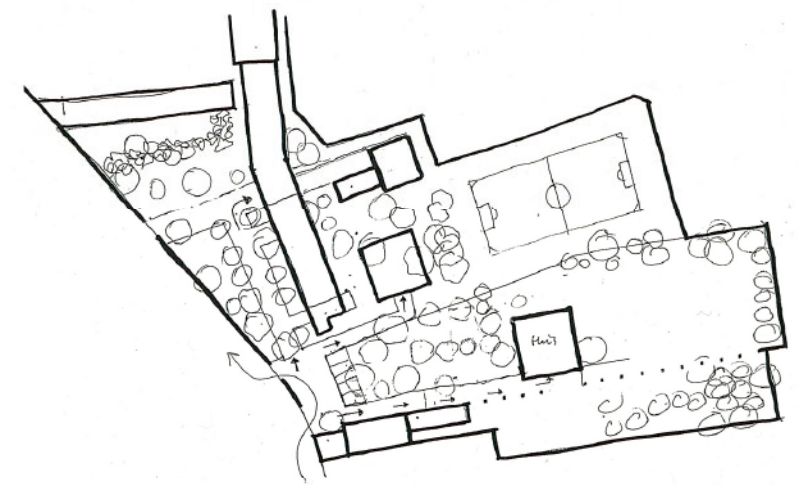
Straat doorzetten op terrein

straat en plein

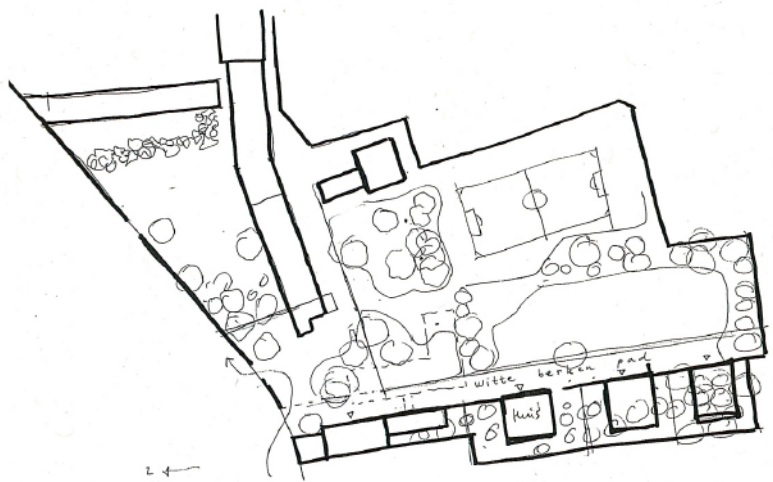
Huis Witte Berken teruggezet

huis naar achter geplaatst
(naam ook toevoegen)
straat en plein

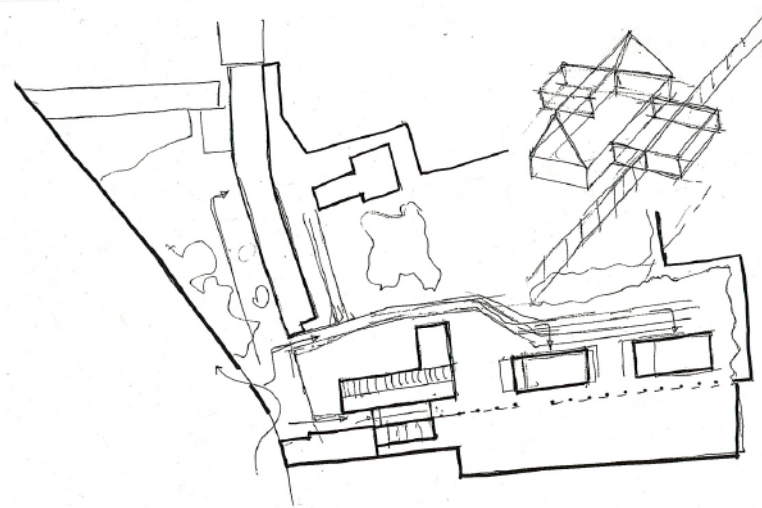
Buitenruimte in 'bandstructuur'

Bandstructuur

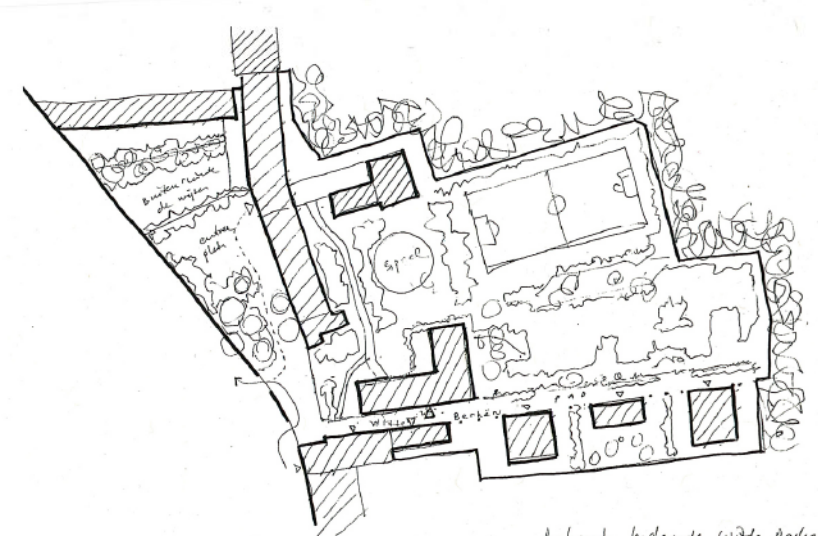
Woonhuis Witte Berken in straat loodrecht op Speiestraat (Witte Berken Pad)

2 straten en plein

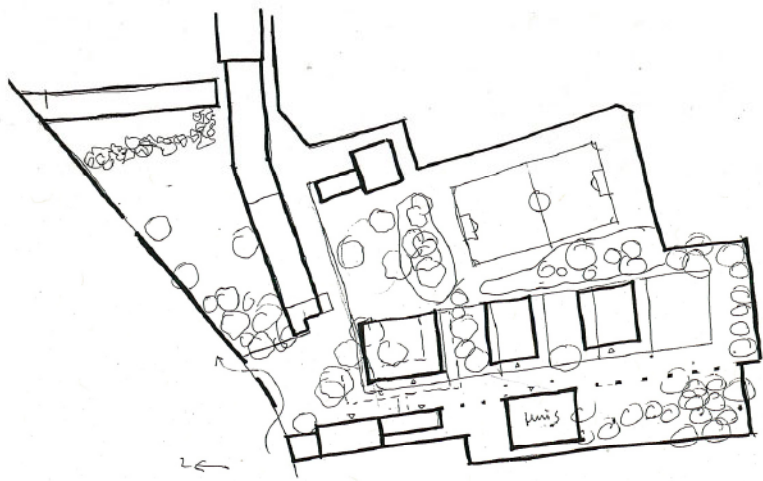
Behoud volume Ter Beke met 'zolder'

Behoud bestaande witte Beke

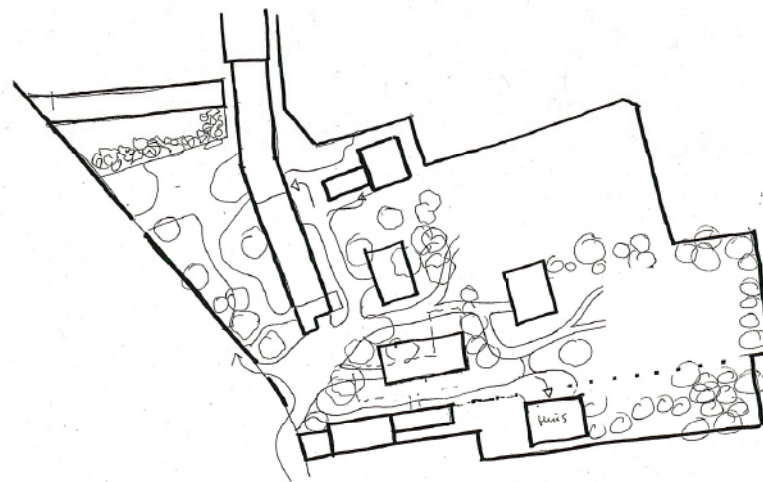
Ter Beke wordt kantoren. Woongroep in woning aan de straat

Behoud bestaande witte Beke

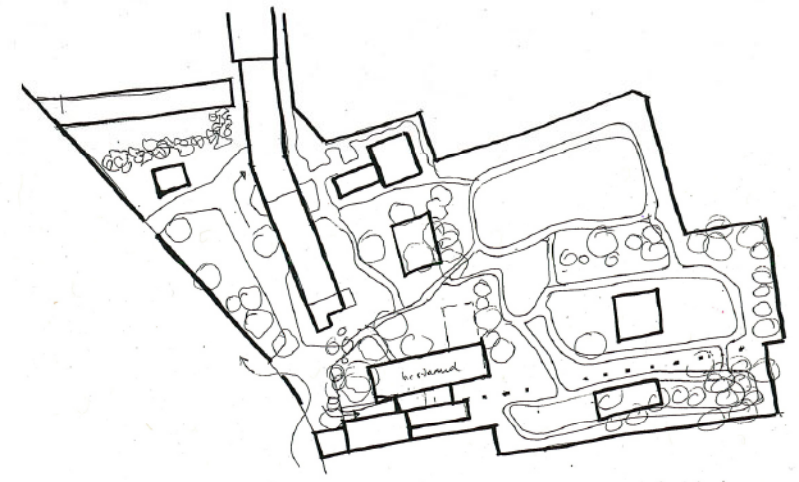
Huis in eigen tuingedelte

2 straten en plein

Binnenterrein "campus"

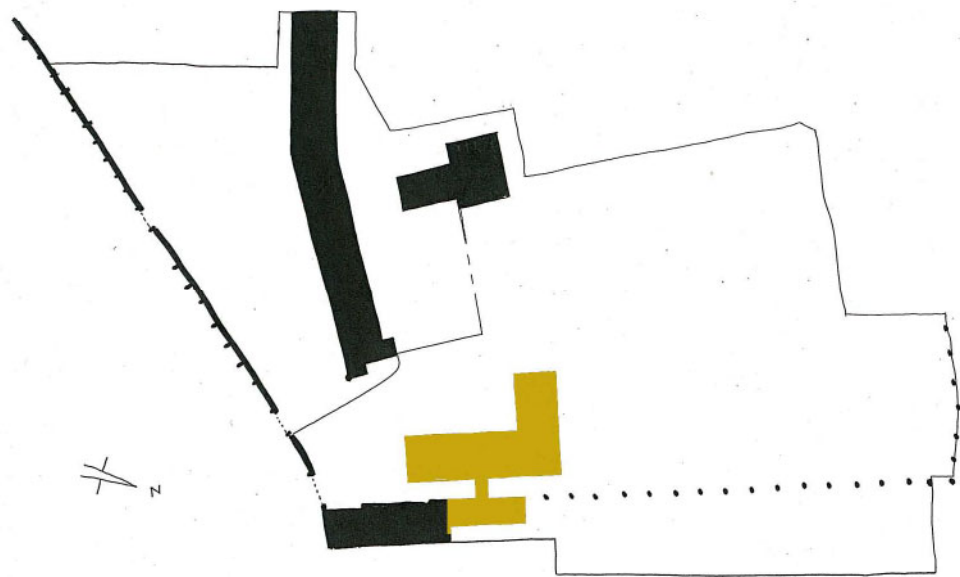
Park herbruikbaar

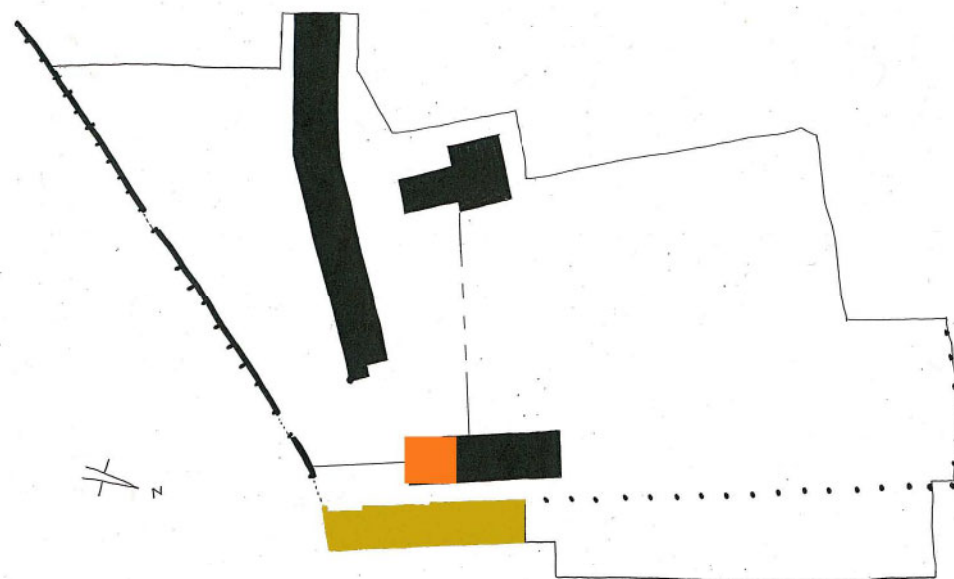
Campusvariant

Park bij woning

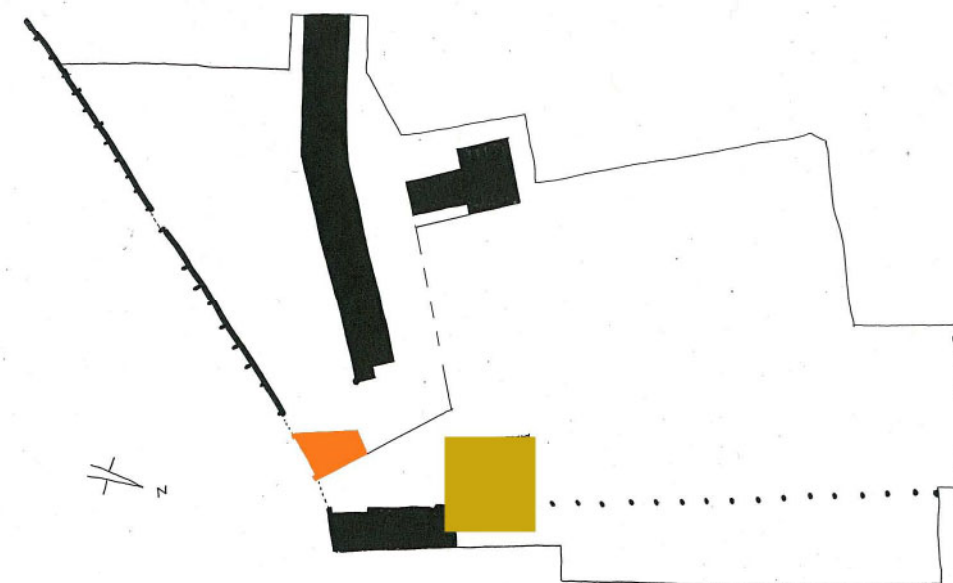
VARIANTEN INRICHTING (met medeneming van toekomstige ontwikkeling)

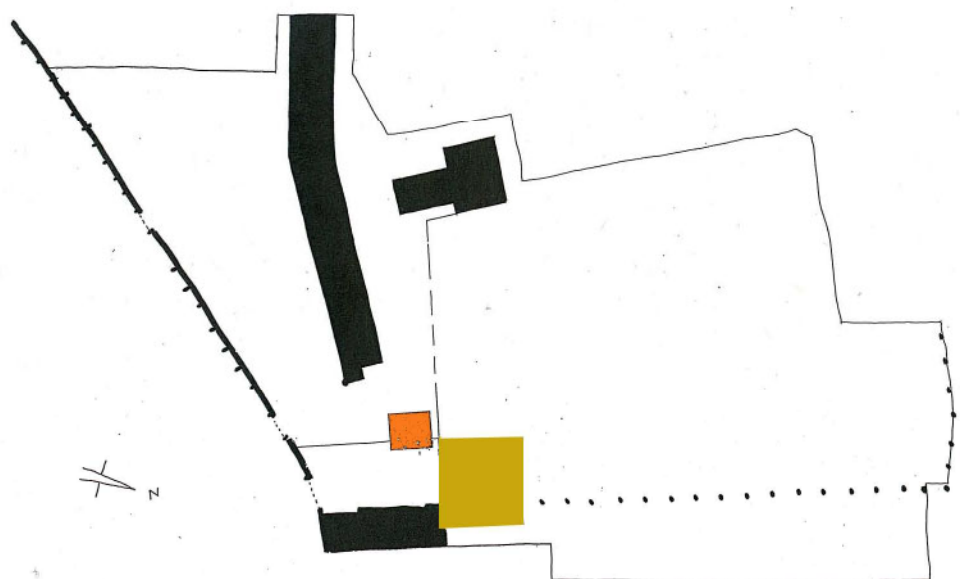
1
Huidige situatie; onduidelijke route naar de Wijzer.

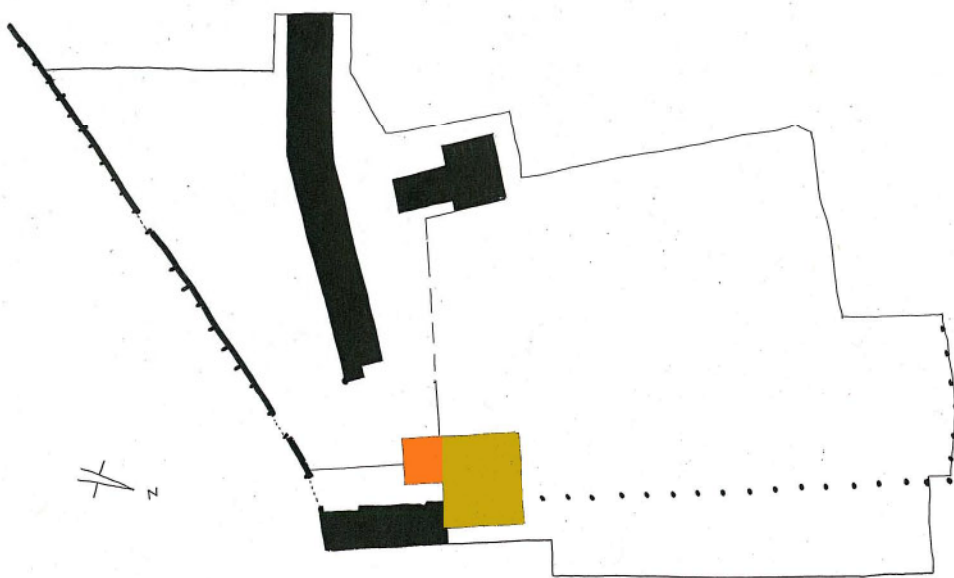
2
Woonhuis aan straat.
Centraal onthaal in hoek huidige Ter Beke op een centrale positie.
Entree in 2-en gesplitst; één voor Woonhuis de Witte Berken, één voor alle andere bewoners/bezoekers

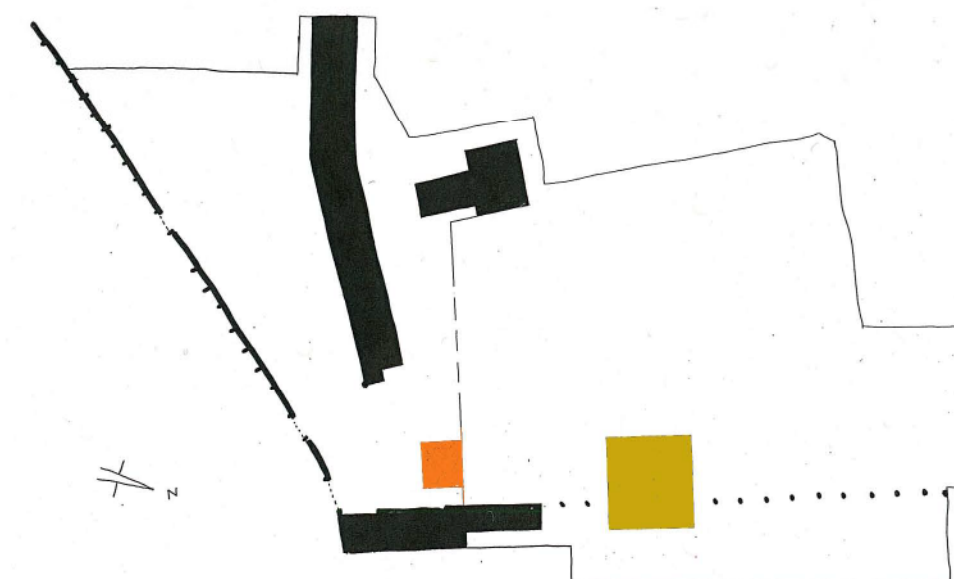
3
Woonhuis op terrein, gericht op tuin.
Centraal onthaal aan muur,
Versnipperde bebouwings situatie.

4
Woonhuis op terrein.
Centraal onthaal los.
Gevaar versnippering blijft.

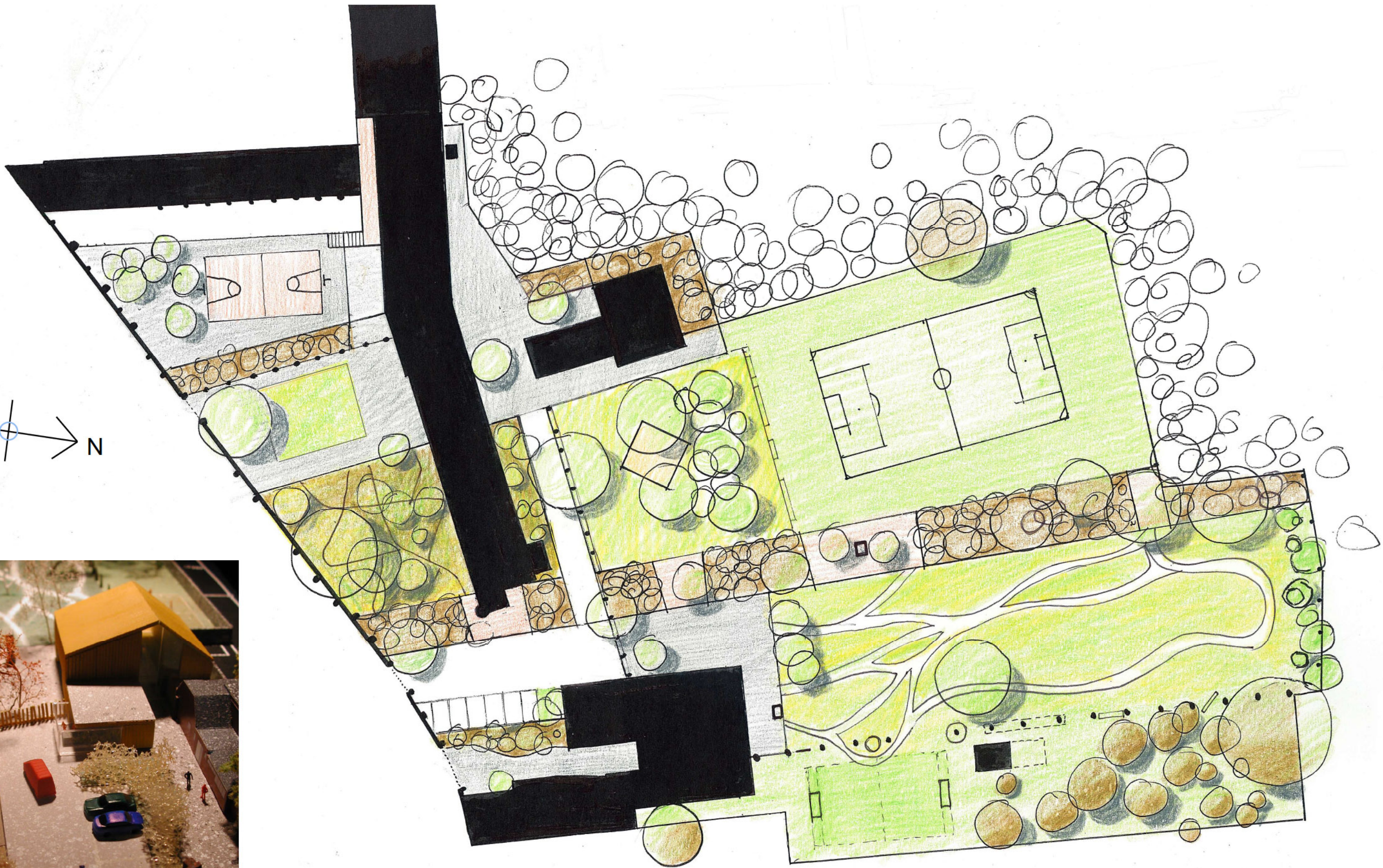
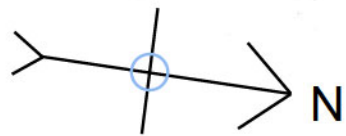

5
Woonhuis op terrein, gericht op tuin.
Centraal onthaal er aan vast
Wellicht hergebruik delen Ter Beke.
Minder versnipperde bebouwing.

6
Woonhuis geheel los in de tuin.
Gunstig voor continuïteit tijdens bouw.
Woonhuis gevoelsmatig te ver van de straat.
Centraal onthaal op centrale positie.
De twee terreintoegangen zijn gecombineerd te gebuiken.

GEMEENSCHAPPELIJK ONTHAAL V.S. WOONHUIS WITTE BERKEN (6 mogelijkheden)

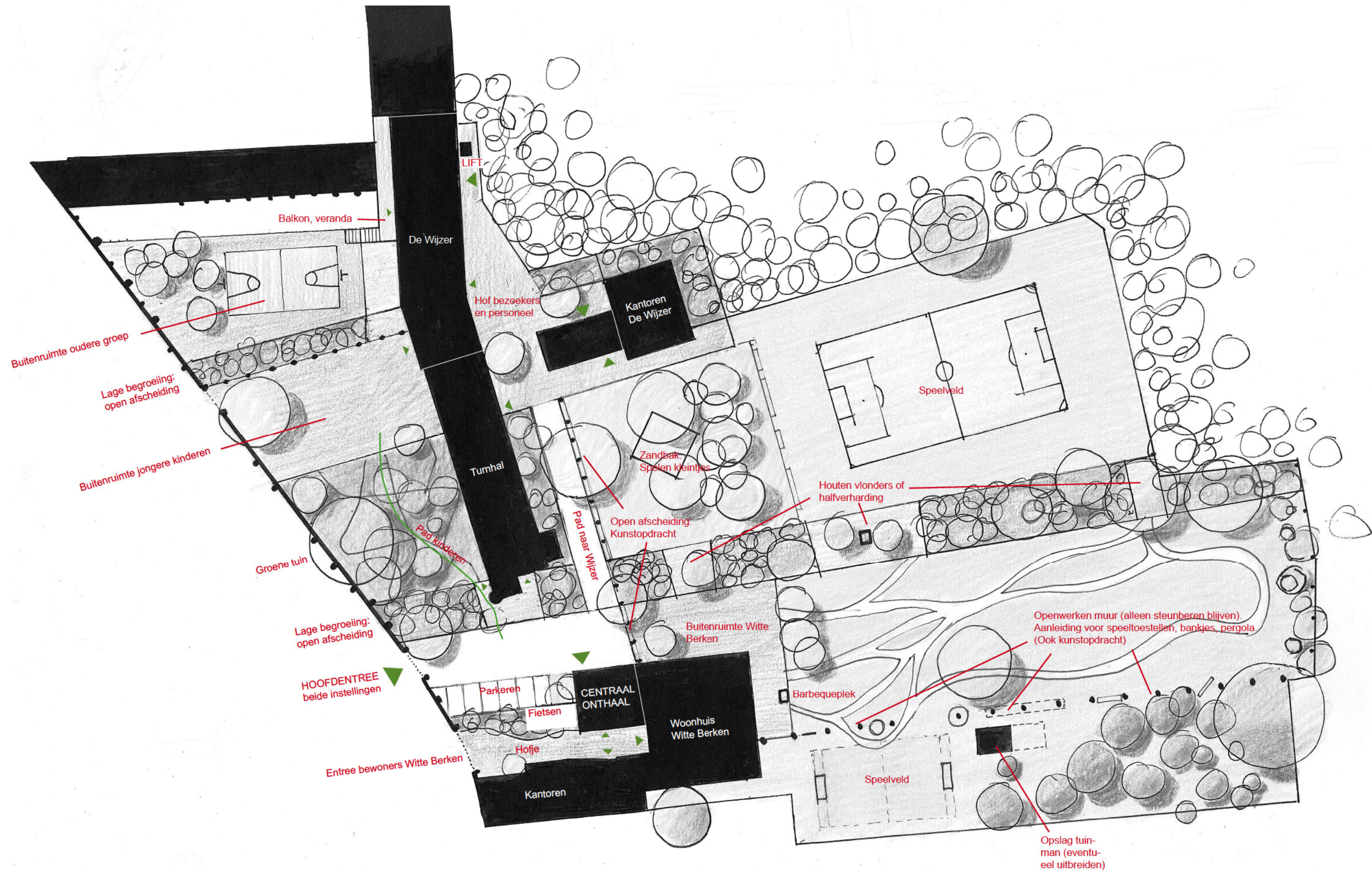

Gemeenschappelijk onthaal nr 5.

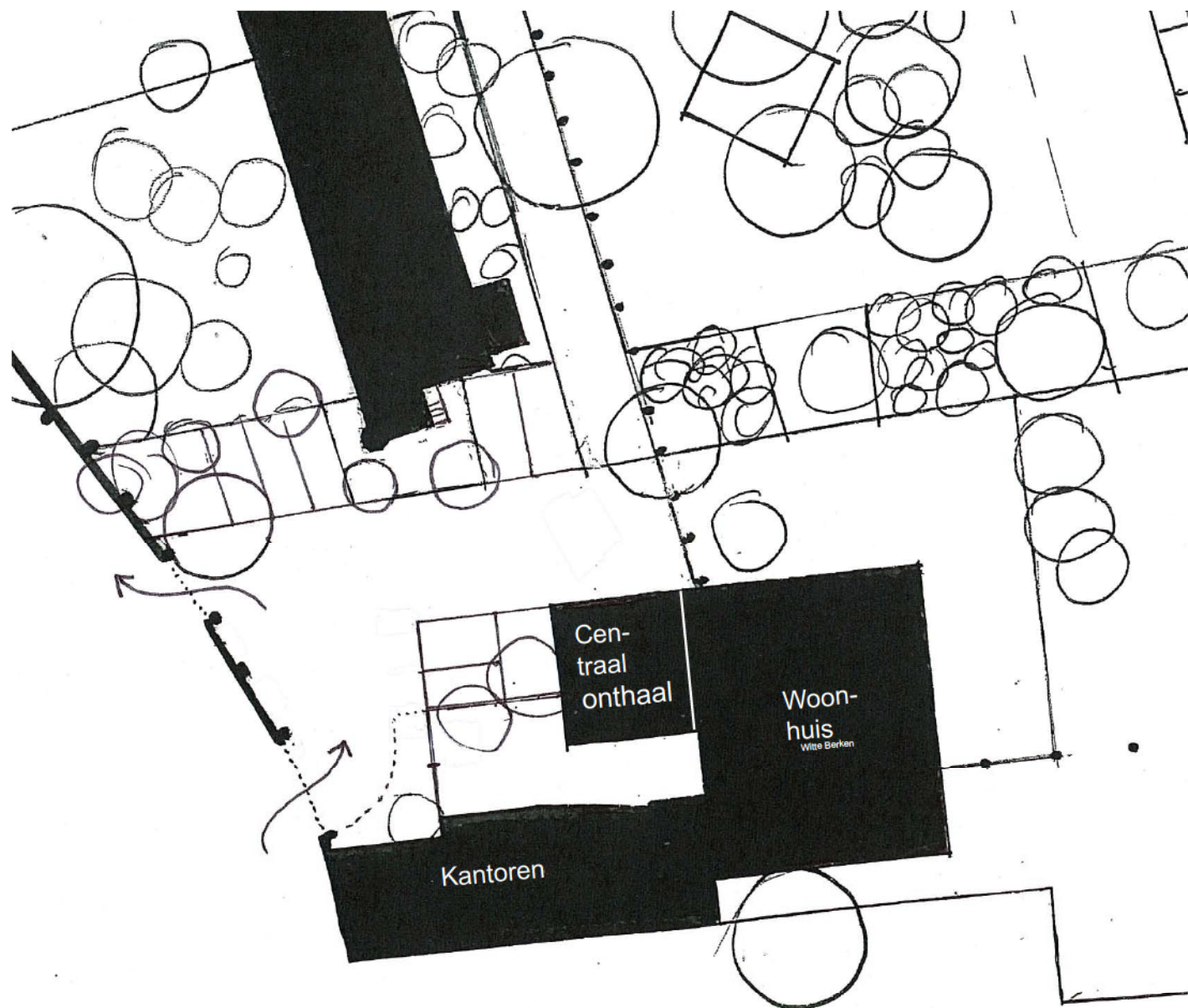
PLAN 1:500

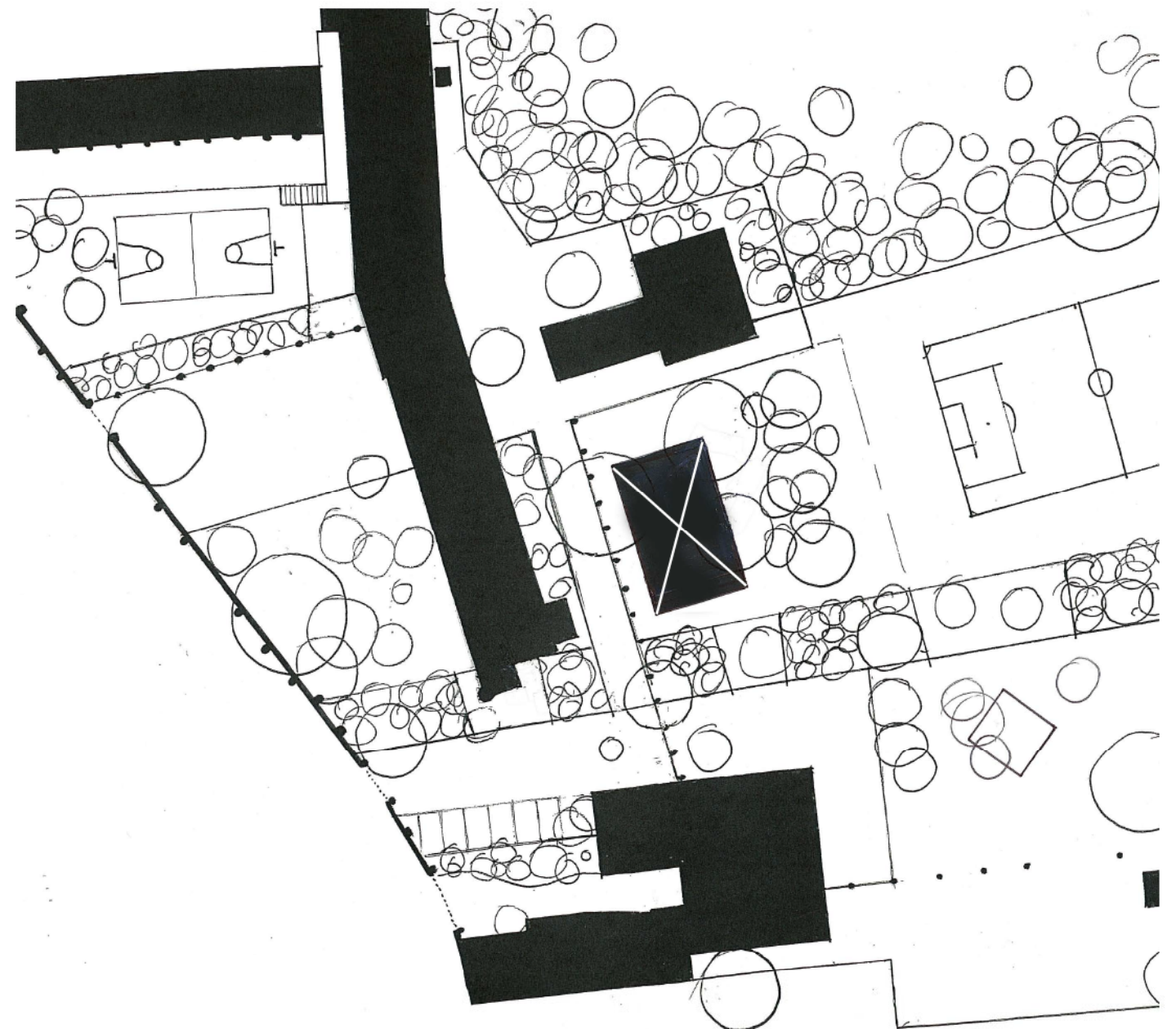
MAQUETTE

VERKLARING PLAN

PARKEERVARIANT;
 Betere toegang voor auto's mogelijk.
 Tuin woonhuis niet direct aan Speiestraat ontsloten.

POSITIE TOEKOMSTIG PROGRAMMA;
 Speelweide kleintjes elders onderbrengen

ANDERE OPTIES

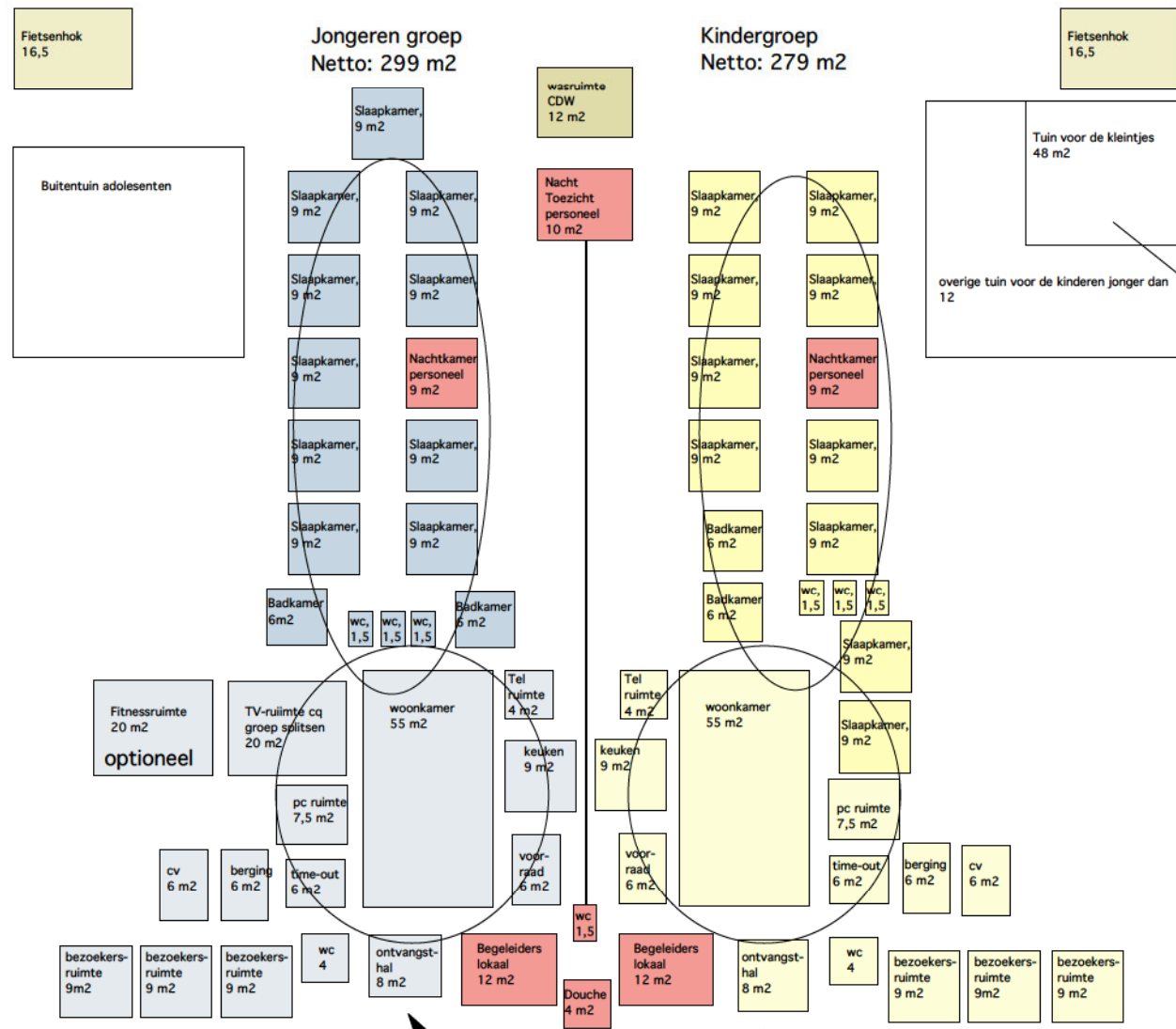
DOORSNEDE A-A

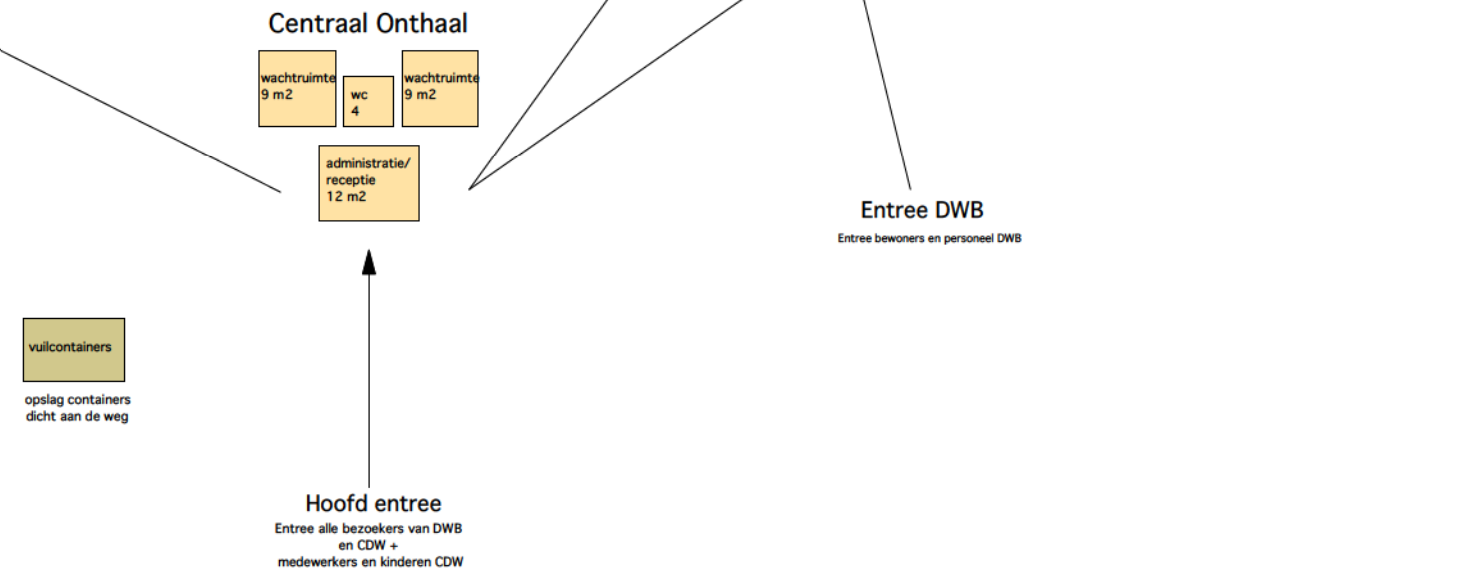
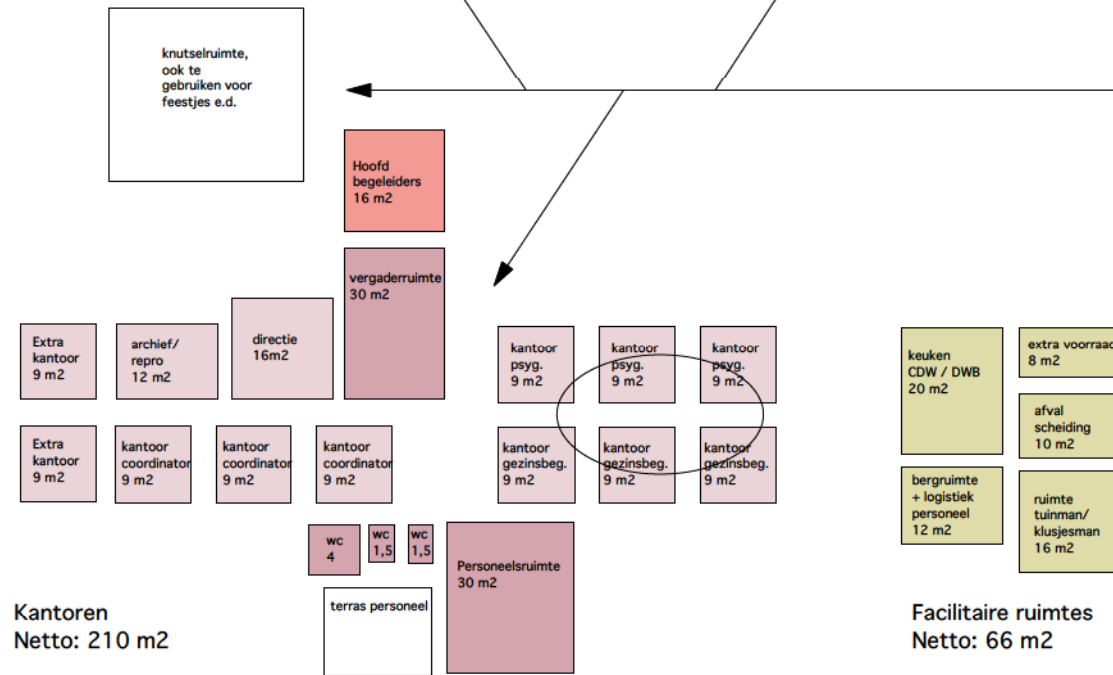
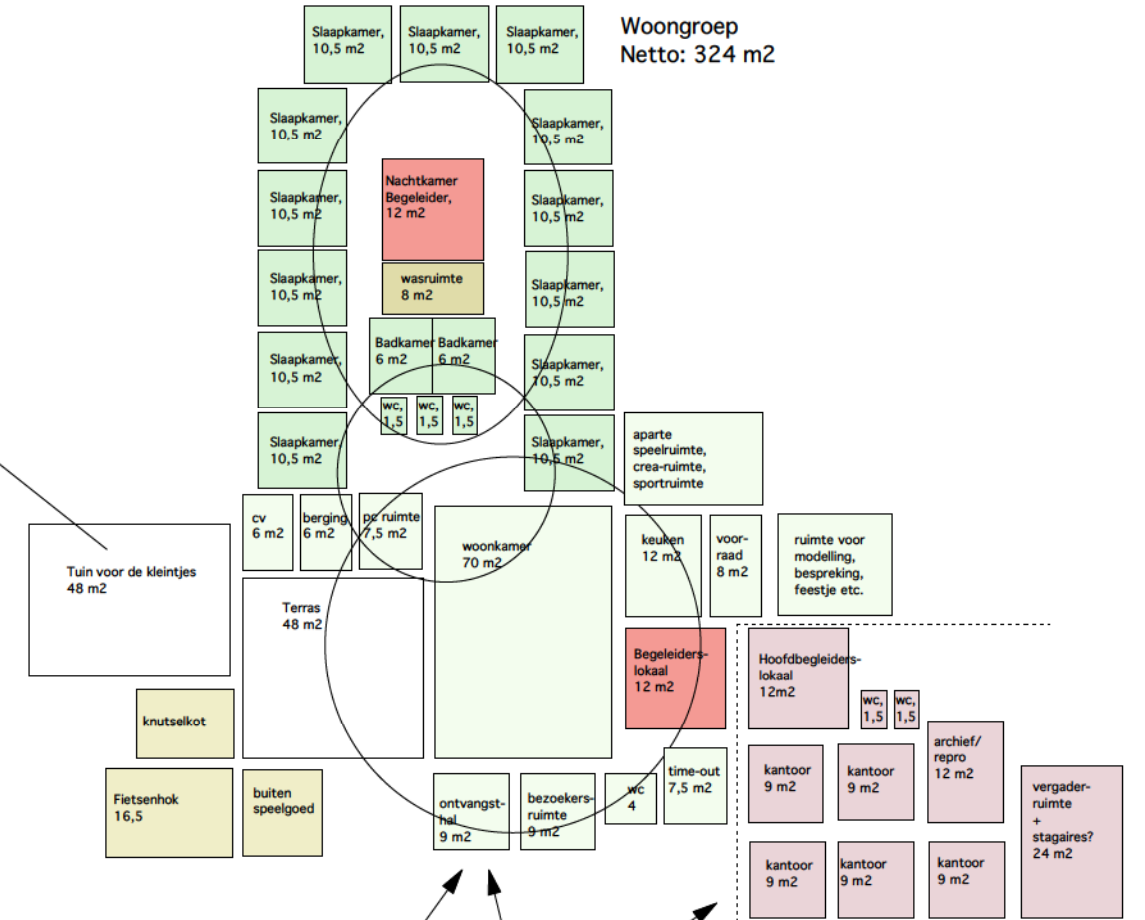
DOORSNEDE B-B

PROGRAMMA EN UITWERKING

Centrum de Wijzer

De Witte Berken

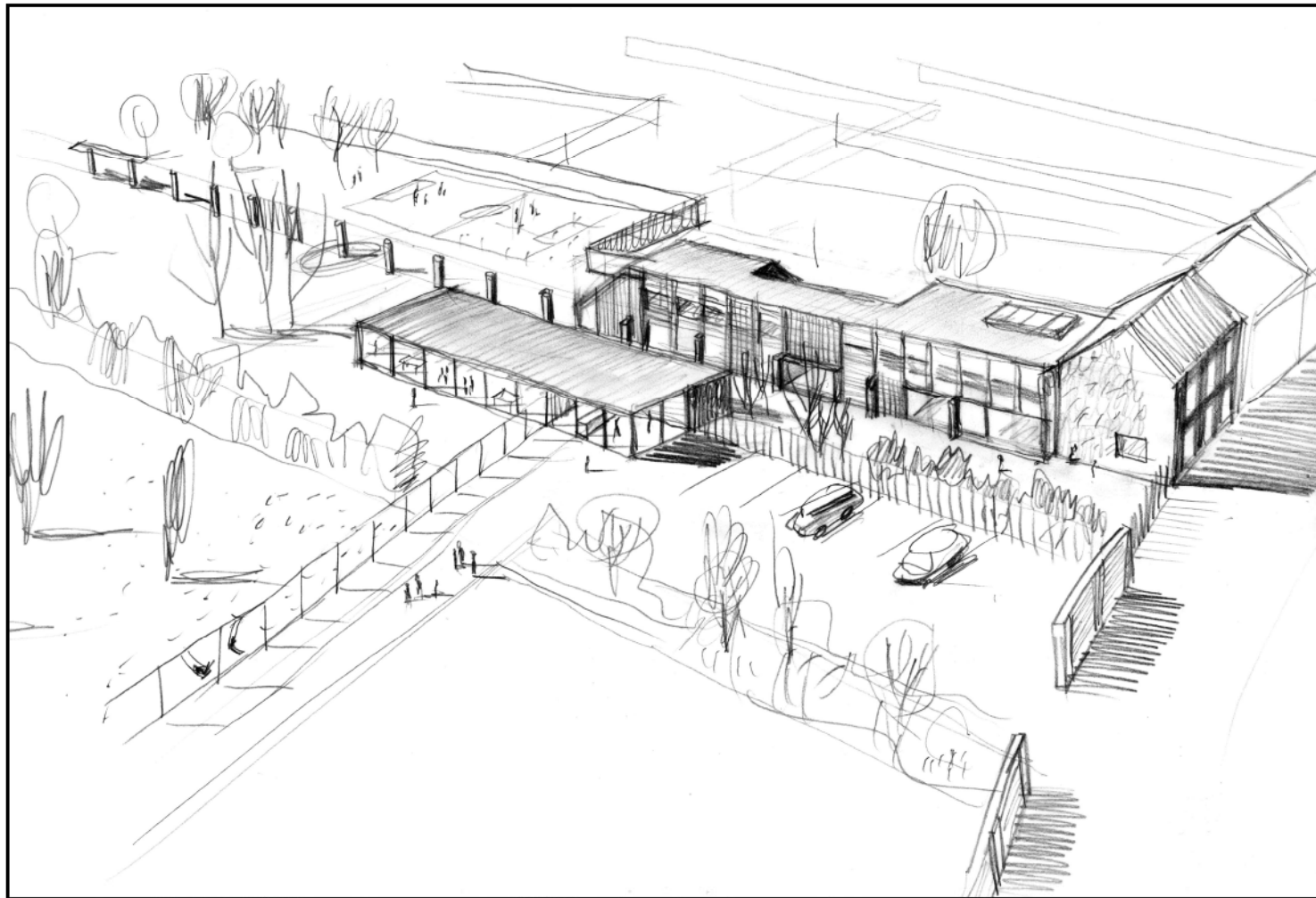

DE WITTE BERKEN

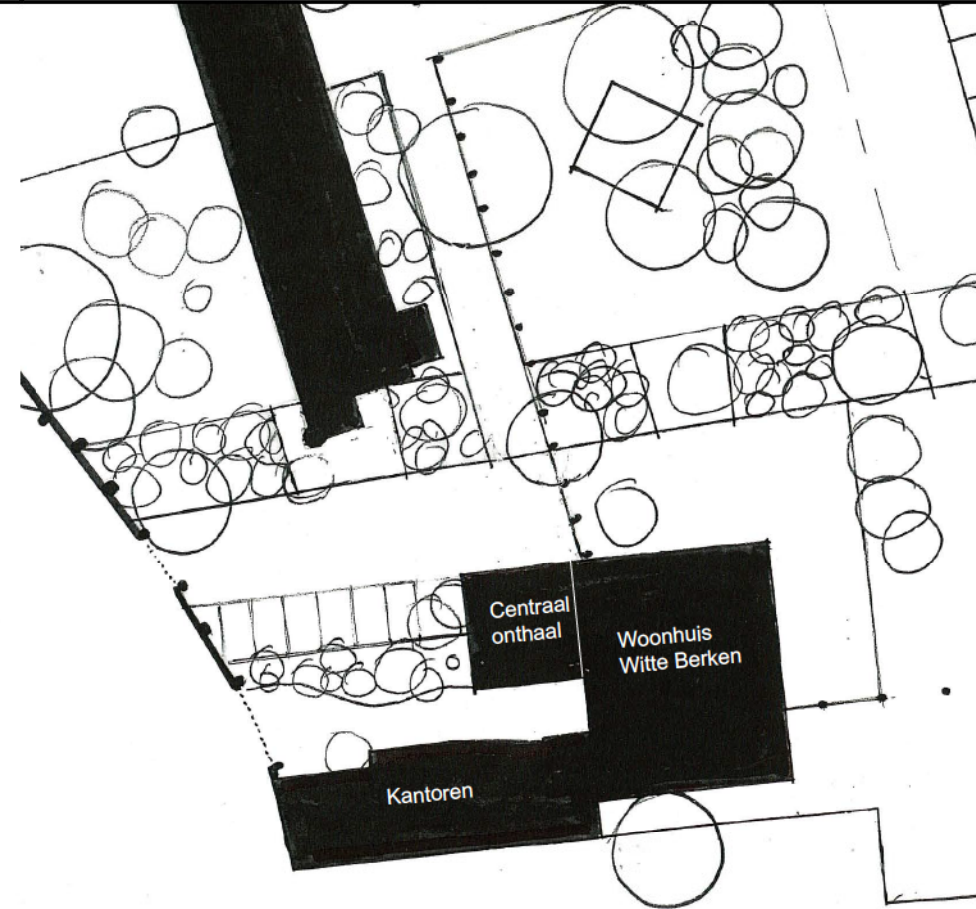
Plattegronden uitgewerkt in 2 opties:
Optie 1 met woonhuis aan de straat
Optie 2 met woonhuis in de tuin

Voor de verdere uitwerking van gevels en
maquette e.d. is uitgegaan van optie 2

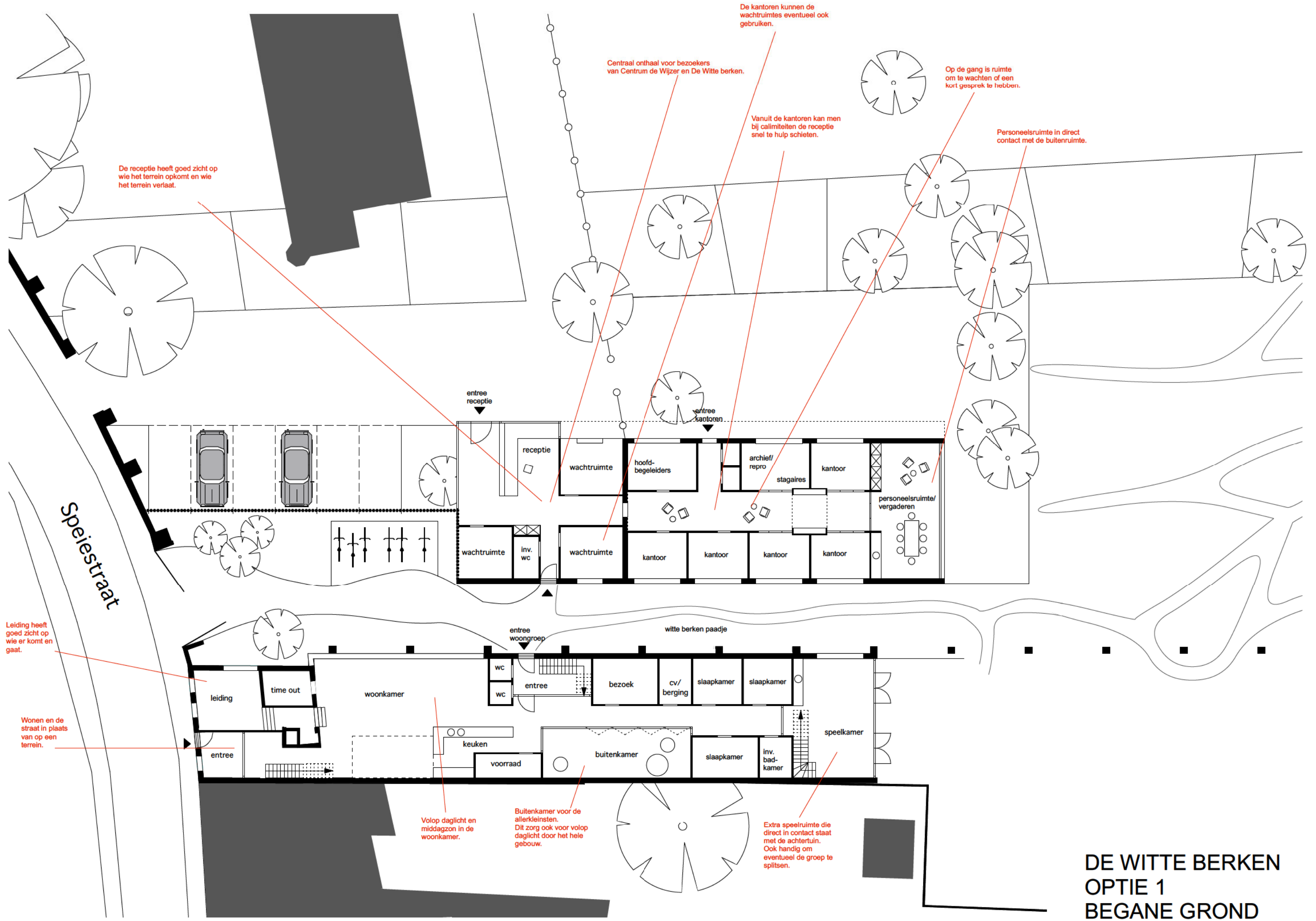
OPTIE 1

Het woonhuis van de Witte Berken is geïntegreerd met de bestaande woning aan de straat. Ter Beke wordt gedeeltelijk omgebouwd voor de kantoren en het gemeenschappelijk onthaal

OPTIE 2

De Wilde Wingerd wordt volledig voor de kantoren geschikt gemaakt. Het woonhuis is een echt 'HUIS' Het staat verder op het terrein, meer gericht op de tuin

De receptie heeft goed zicht op wie het terrein opkomt en wie het terrein verlaat.

Centraal onthaal voor bezoekers van Centrum de Wijzer en De Witte berken.

De kantoren kunnen de wachtruimtes eventueel ook gebruiken.

Vanuit de kantoren kan men bij calamiteiten de receptie snel te hulp schieten.

Op de gang is ruimte om te wachten of een kort gesprek te hebben.

Personeelsruimte in direct contact met de buitenruimte.

Speiestraat

Leiding heeft goed zicht op wie er komt en gaat.

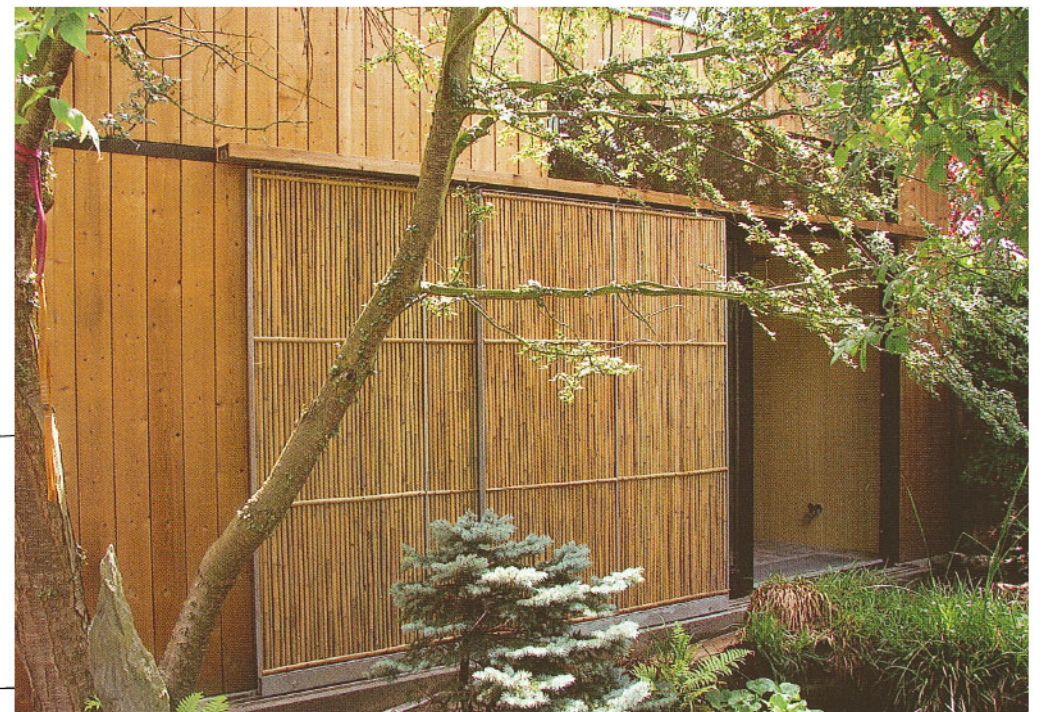
Wonen en de straat in plaats van op een terrein.

Volop daglicht en middagzon in de woonkamer.

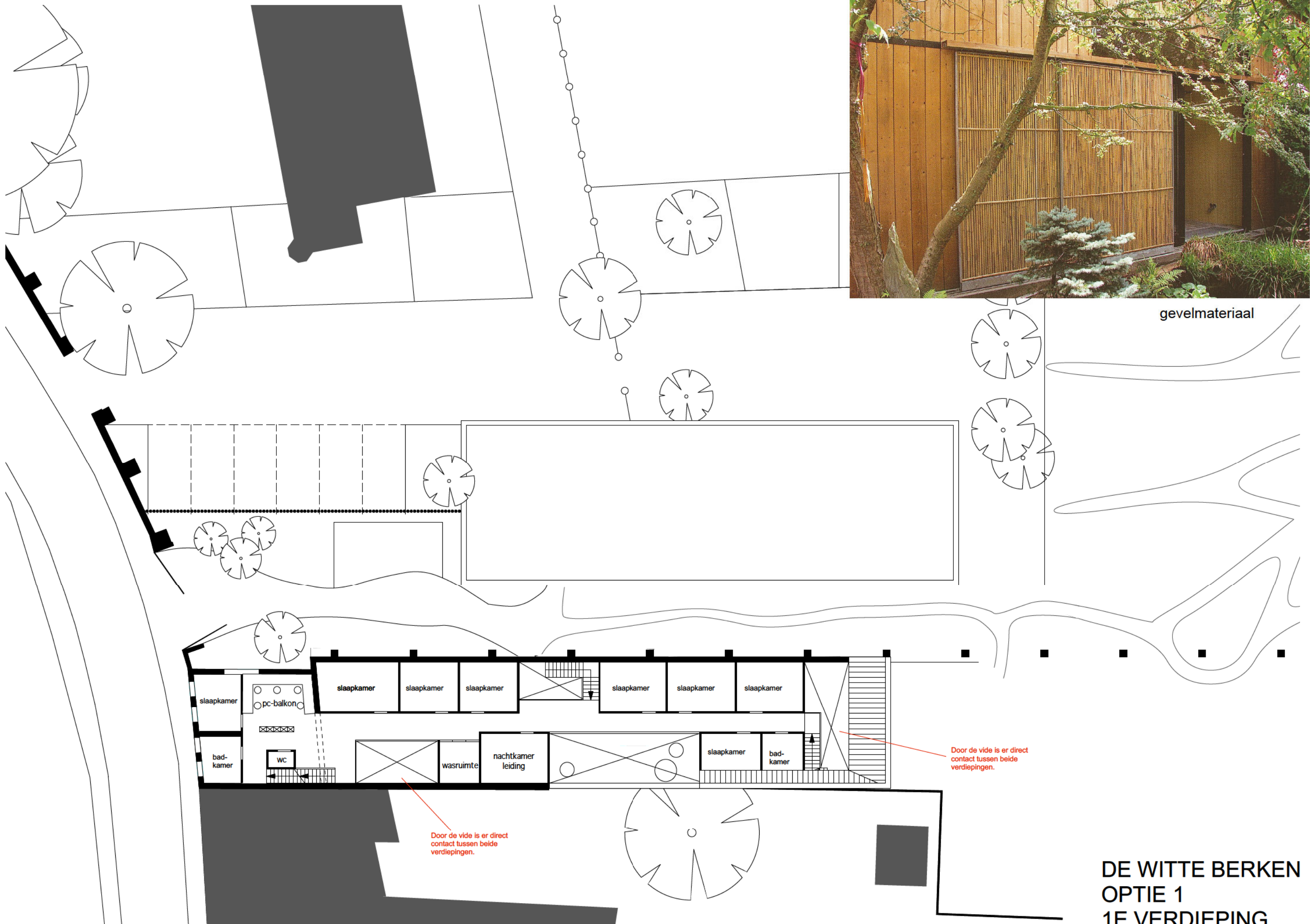
Buitenkamer voor de allerkleinsten. Dit zorgt ook voor volop daglicht door het hele gebouw.

Extra speelruimte die direct in contact staat met de achtertuin. Ook handig om eventueel de groep te splitsen.

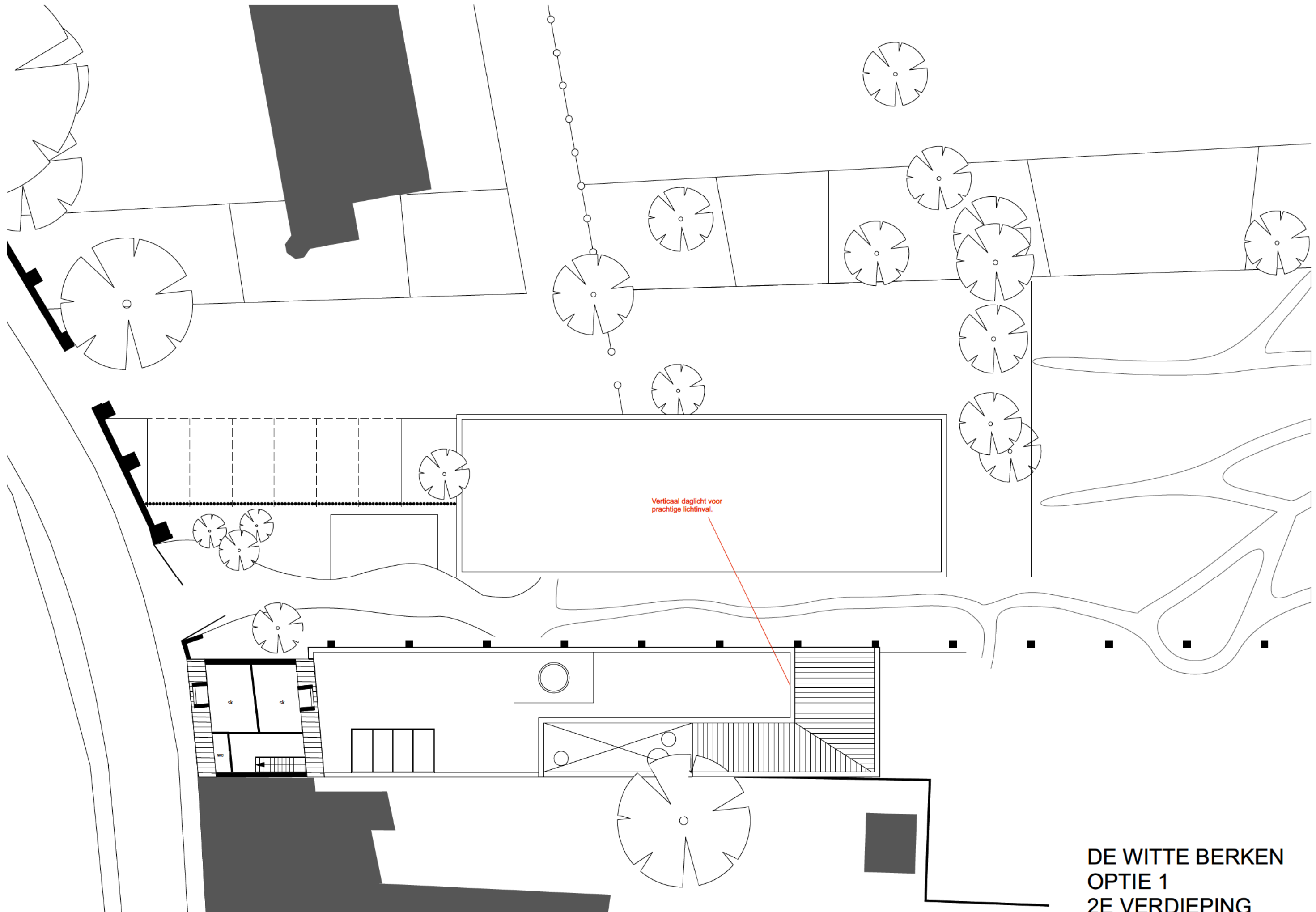
**DE WITTE BERKEN
OPTIE 1
BEGANE GROND**

gevelmateriaal

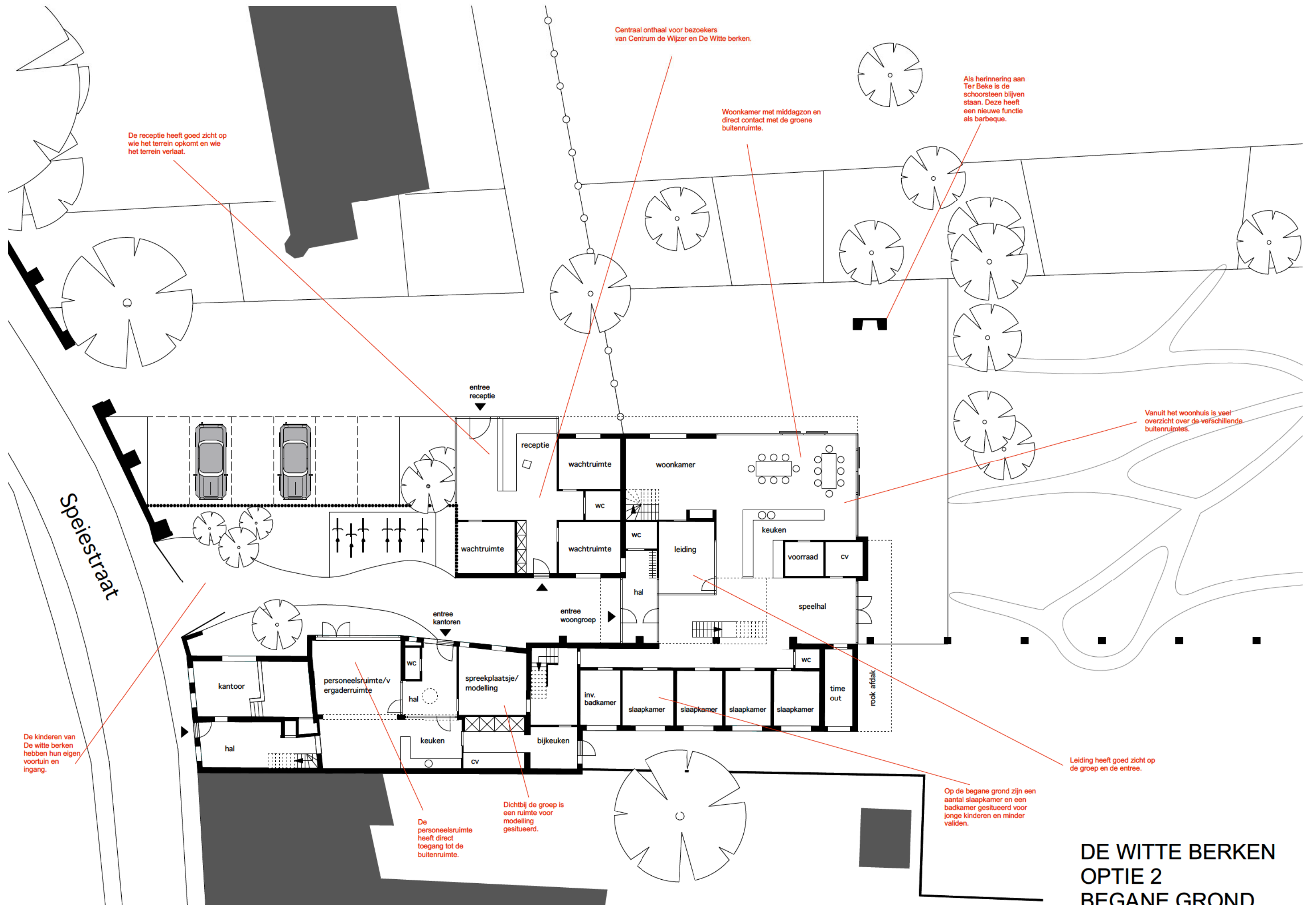

DE WITTE BERKEN
OPTIE 1
1E VERDIEPING

Verticaal daglicht voor
prachtige lichtinval.

DE WITTE BERKEN
OPTIE 1
2E VERDIEPING

De receptie heeft goed zicht op wie het terrein opkomt en wie het terrein verlaat.

Centraal onthaal voor bezoekers van Centrum de Wijzer en De Witte berken.

Woonkamer met middagzon en direct contact met de groene buitenruimte.

Als herinnering aan Ter Beke is de schoorsteen blijven staan. Deze heeft een nieuwe functie als barbeque.

Vanuit het woonhuis is veel overzicht over de verschillende buitenruimtes.

Speijestraat

De kinderen van De witte berken hebben hun eigen voortuin en ingang.

De personeelsruimte heeft direct toegang tot de buitenruimte.

Dichtbij de groep is een ruimte voor modelling gesitueerd.

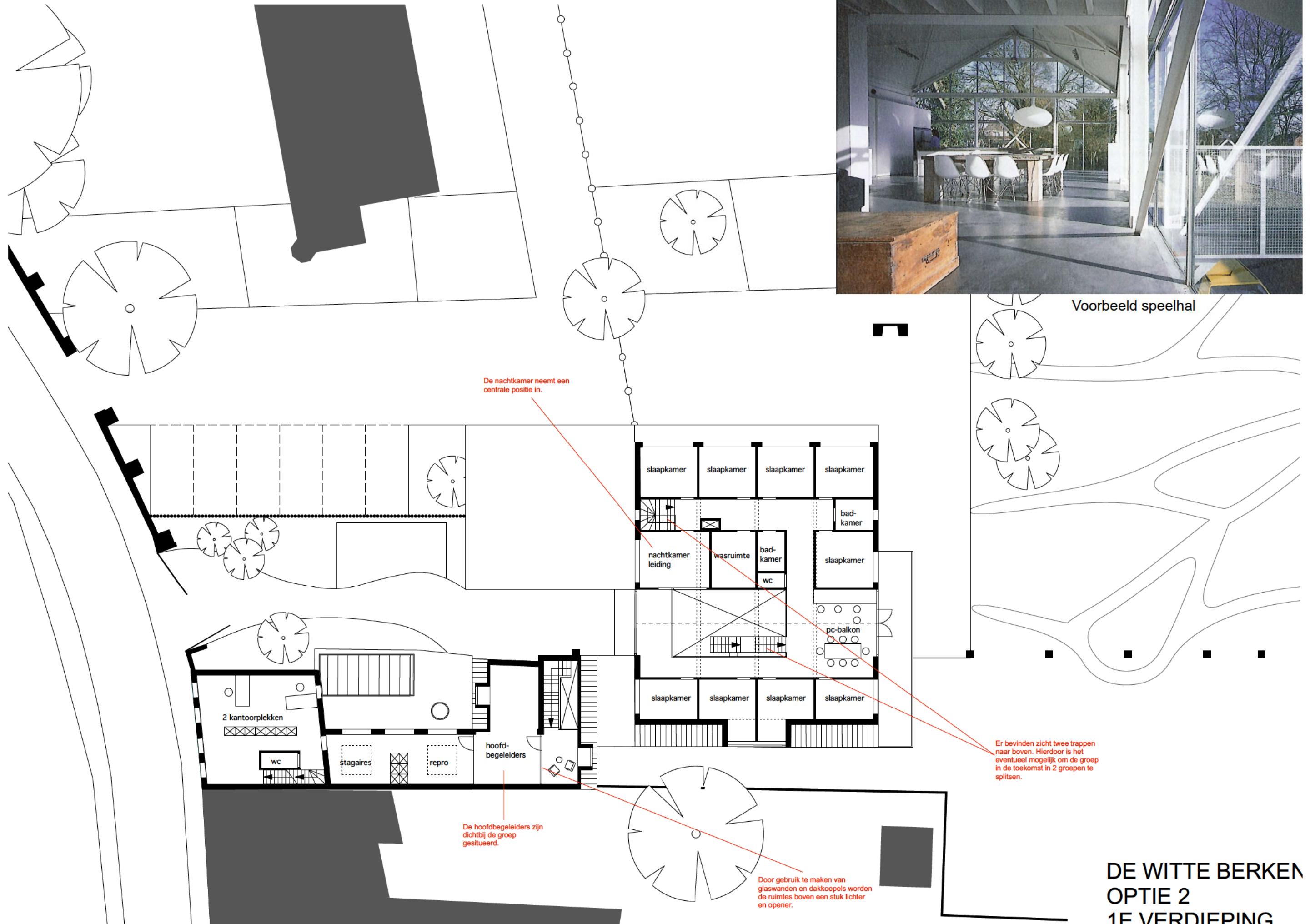
Leiding heeft goed zicht op de groep en de entree.

Op de begane grond zijn een aantal slaapkamer en een badkamer gesitueerd voor jonge kinderen en minder validen.

**DE WITTE BERKEN
OPTIE 2
BEGANE GROND**

Voorbeeld speelhal

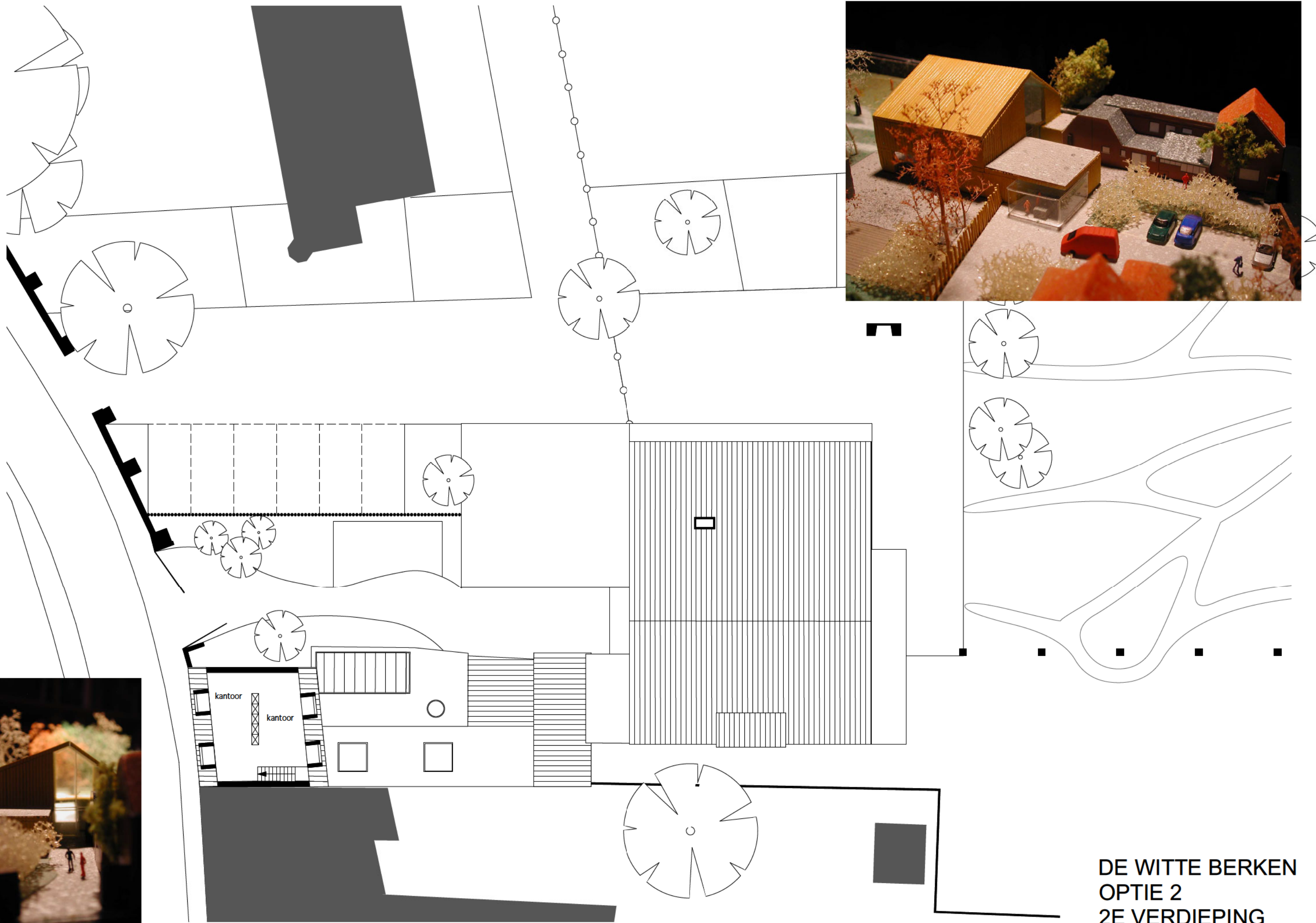
De nachtkamer neemt een centrale positie in.

Er bevinden zich twee trappen naar boven. Hierdoor is het eventueel mogelijk om de groep in de toekomst in 2 groepen te splitsen.

De hoofdbegeleiders zijn dichtbij de groep gesitueerd.

Door gebruik te maken van glaswanden en dakoepels worden de ruimtes boven een stuk lichter en opener.

**DE WITTE BERKEN
OPTIE 2
1E VERDIEPING**

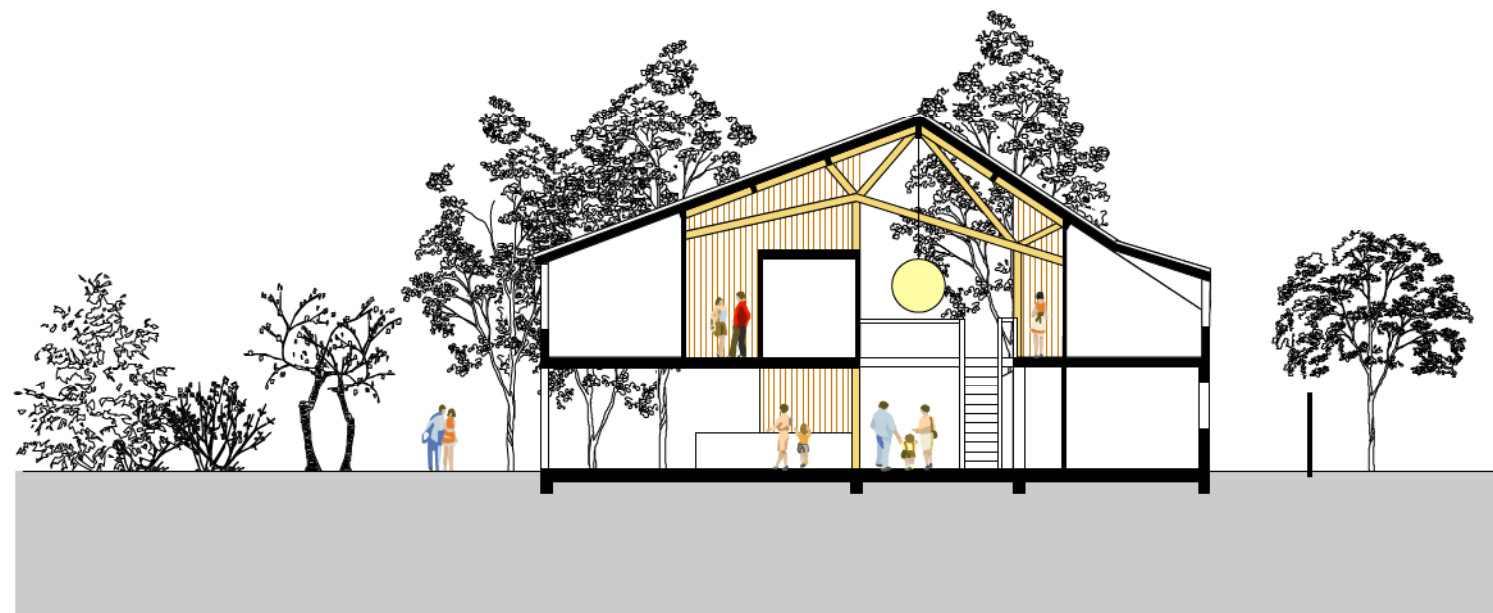
DE WITTE BERKEN
OPTIE 2
2E VERDIEPING

Noord

West

Doorsnede

Zuid

VOORGEVEL WITTE BERKEN 1:100

DOORSNEDE WITTE BERKEN

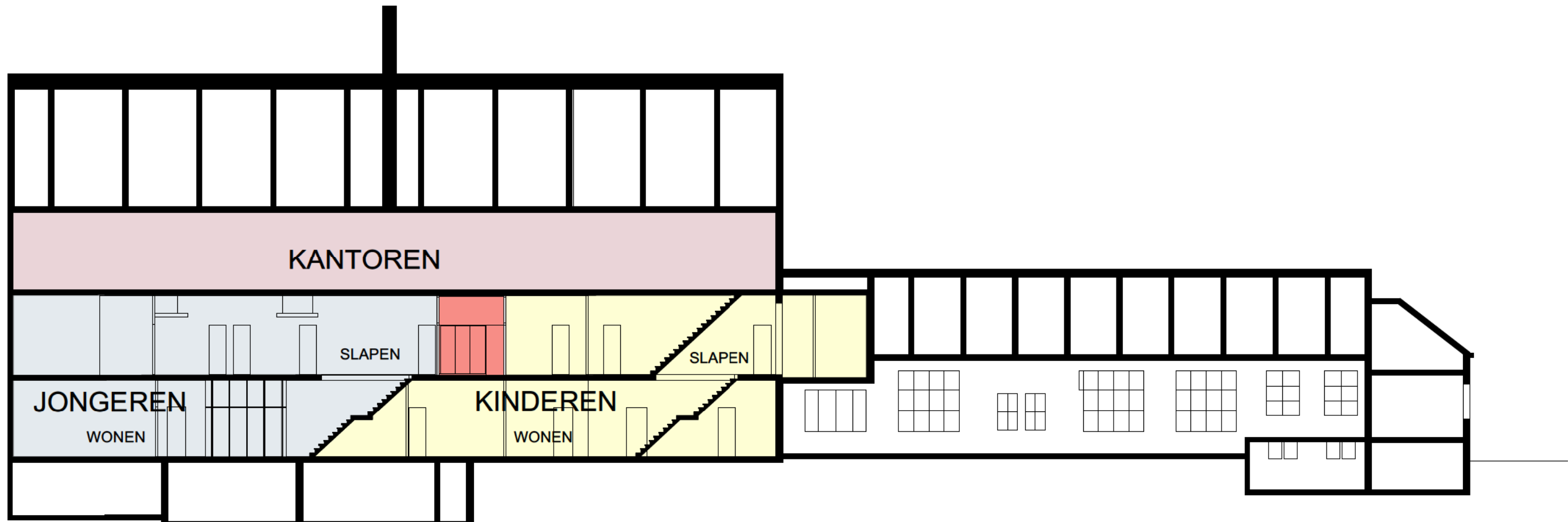

CENTRUM DE WIJZER

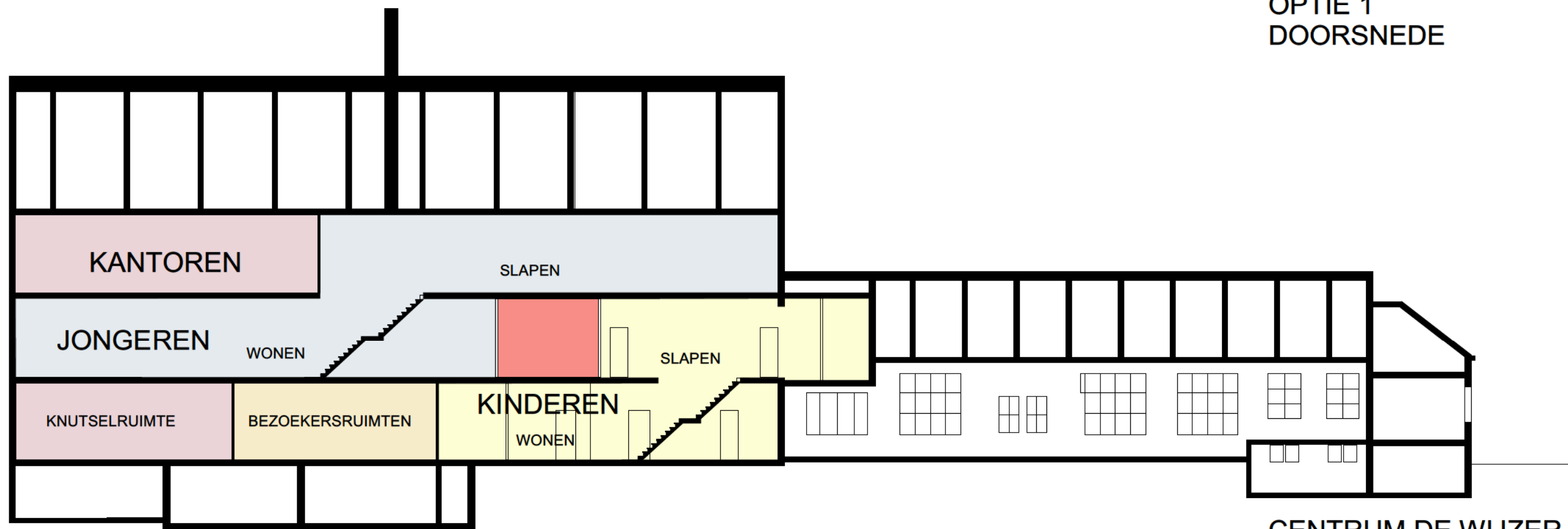
Plattegronden uitgewerkt in 2 opties:
Optie 1 met beide woonkamers op de begane grond
Optie 2 met de woonkamer voor de oudere kinderen
op de verdieping

Voor de verdere uitwerking van gevels en maquette e.d.
is uitgegaan van optie 1

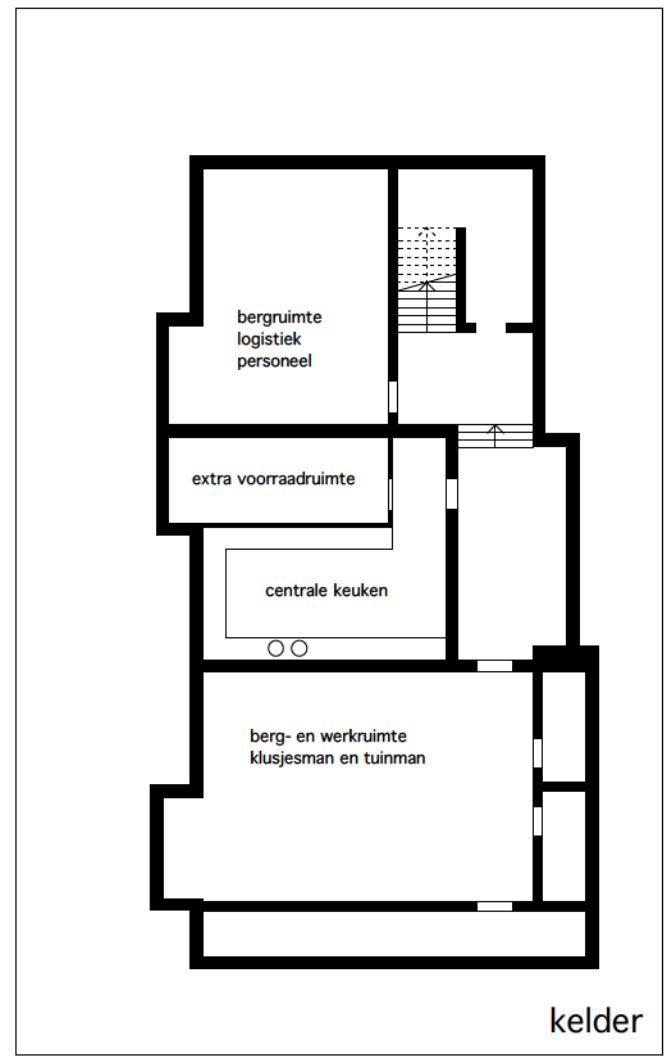
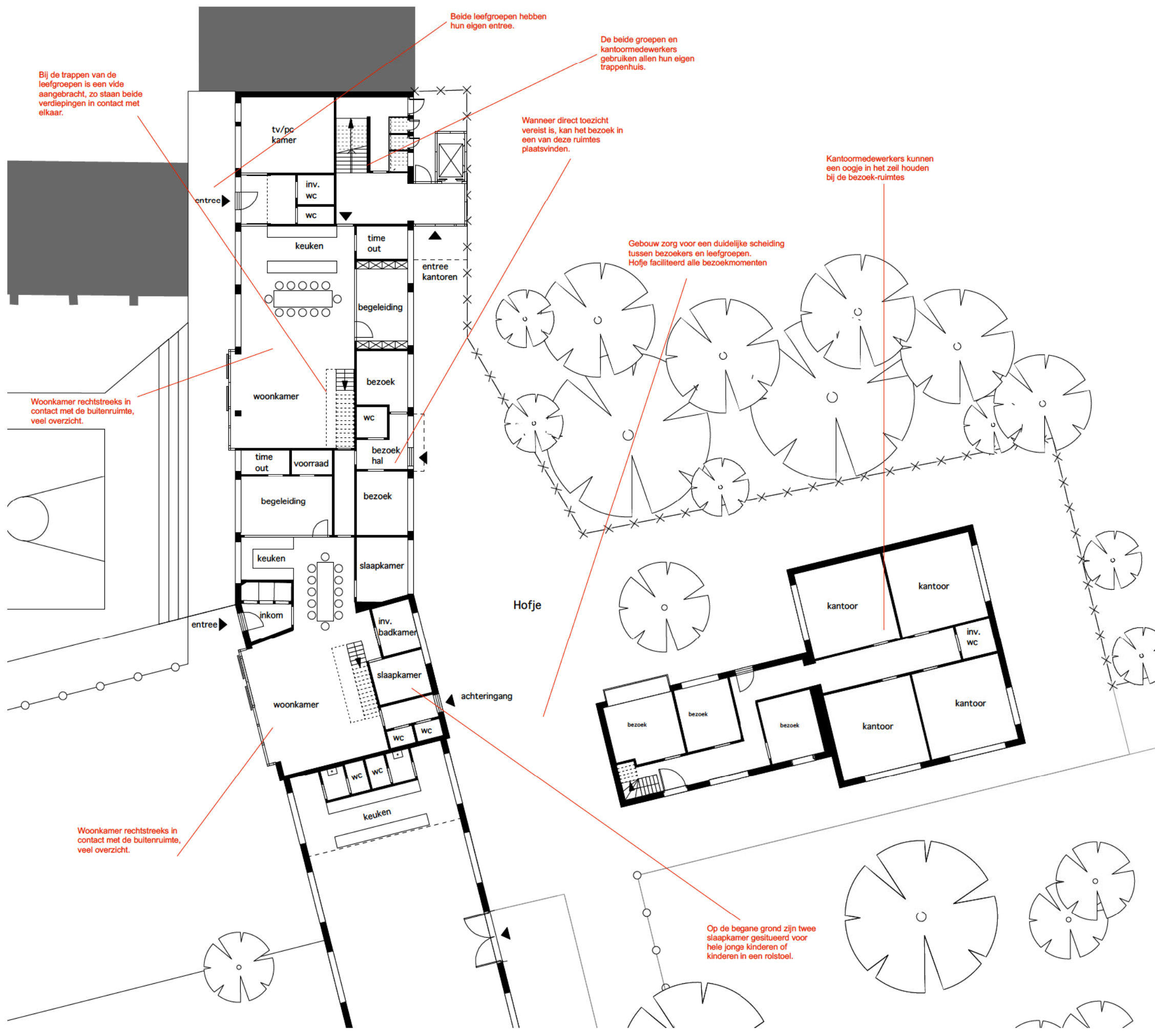

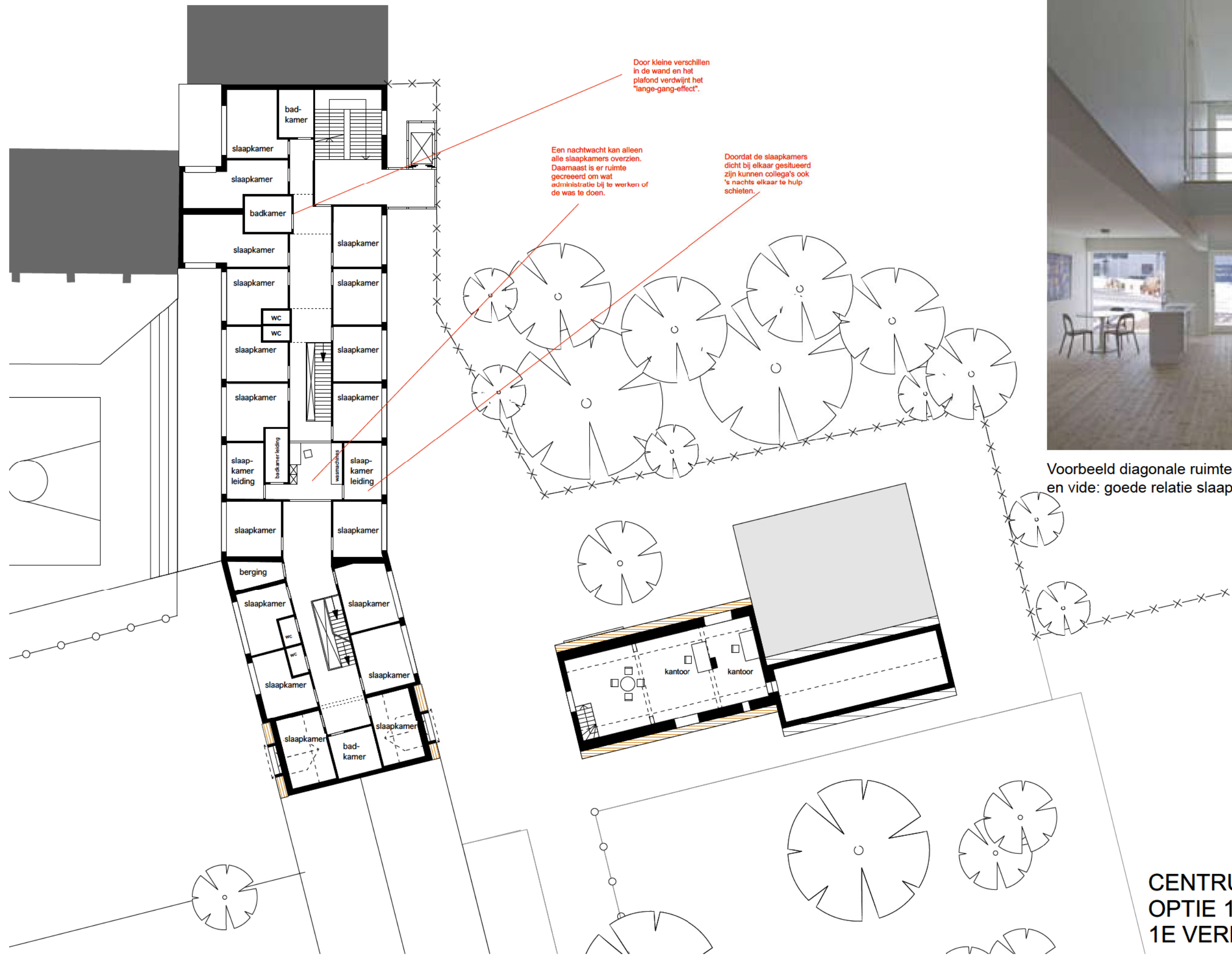
CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 1
DOORSNEDE

CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 2
DOORSNEDE

**CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 1
BEGANE GROND**

Door kleine verschillen in de wand en het plafond verdwijnt het "lange-gang-effect".

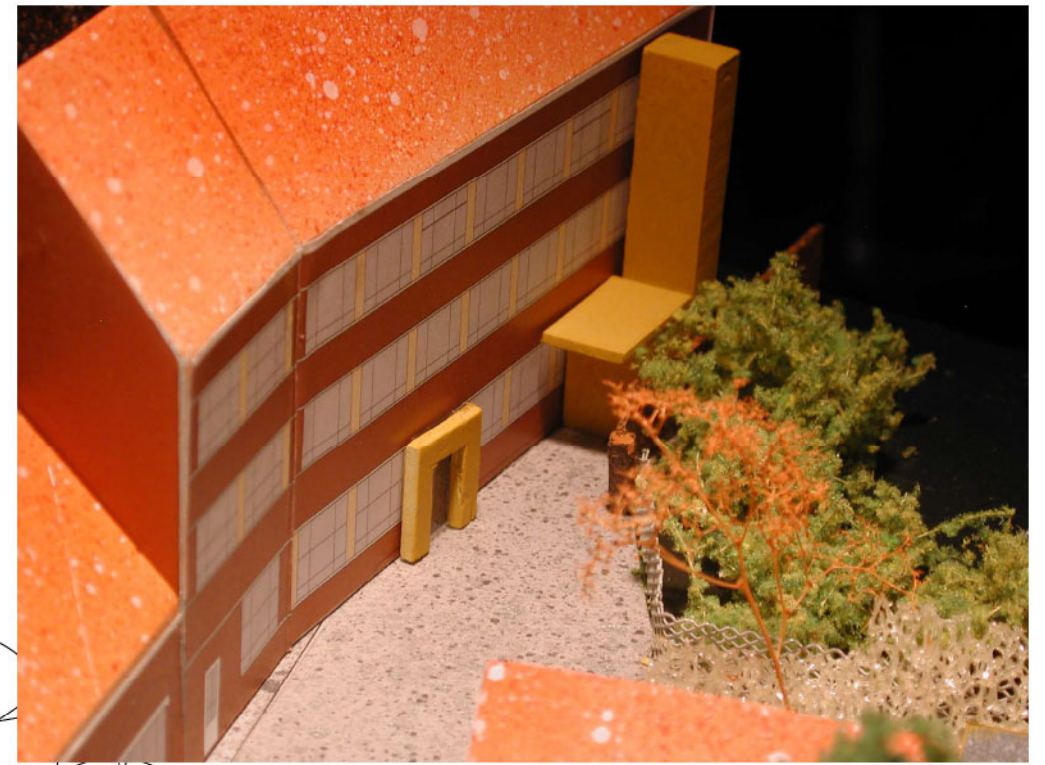
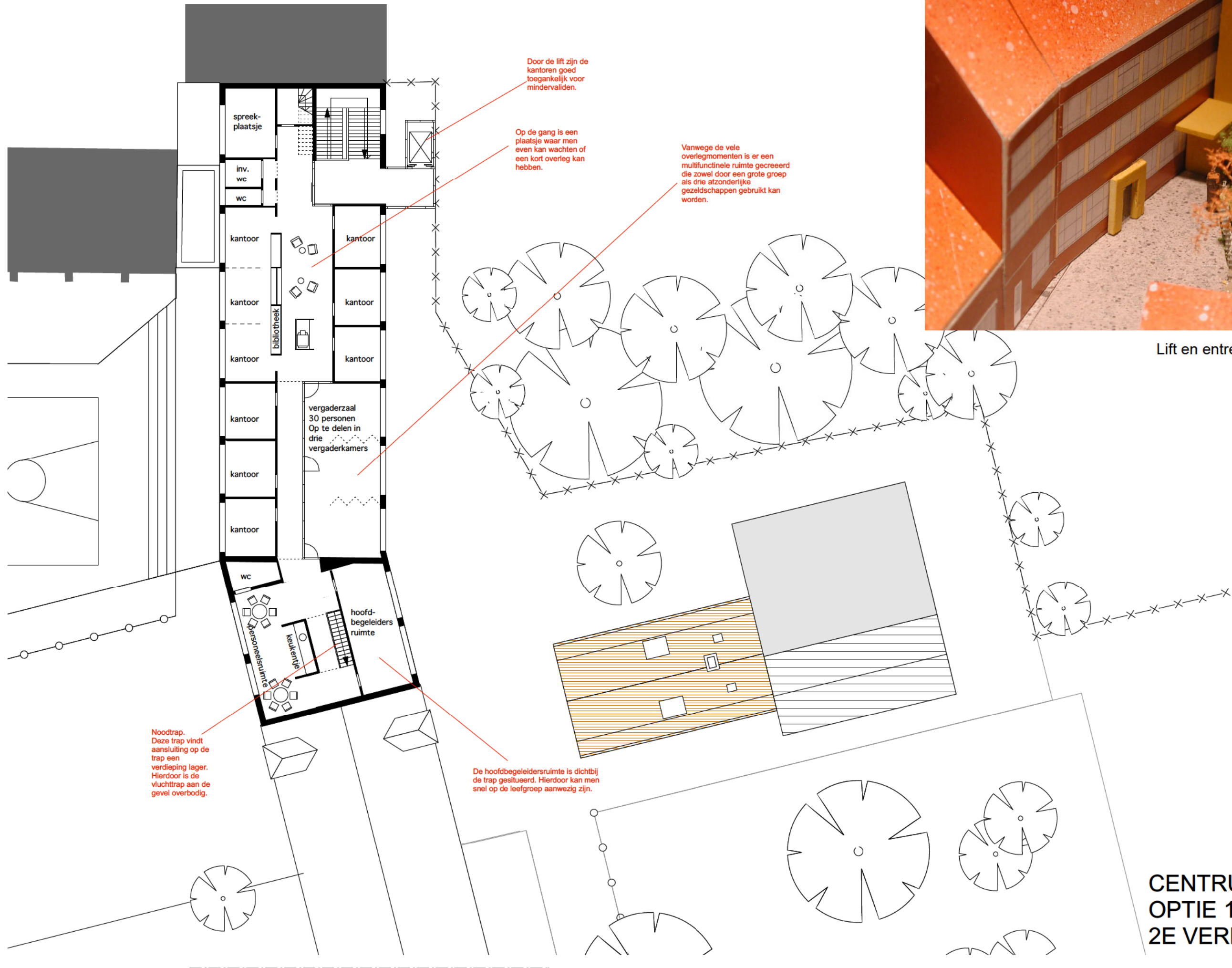
Een nachtwacht kan alleen alle slaapkamers overzien. Daarnaast is er ruimte gecreëerd om wat administratie bij te werken of de was te doen.

Doordat de slaapkamers dicht bij elkaar gesitueerd zijn kunnen collega's ook 's nachts elkaar te hulp schieten.

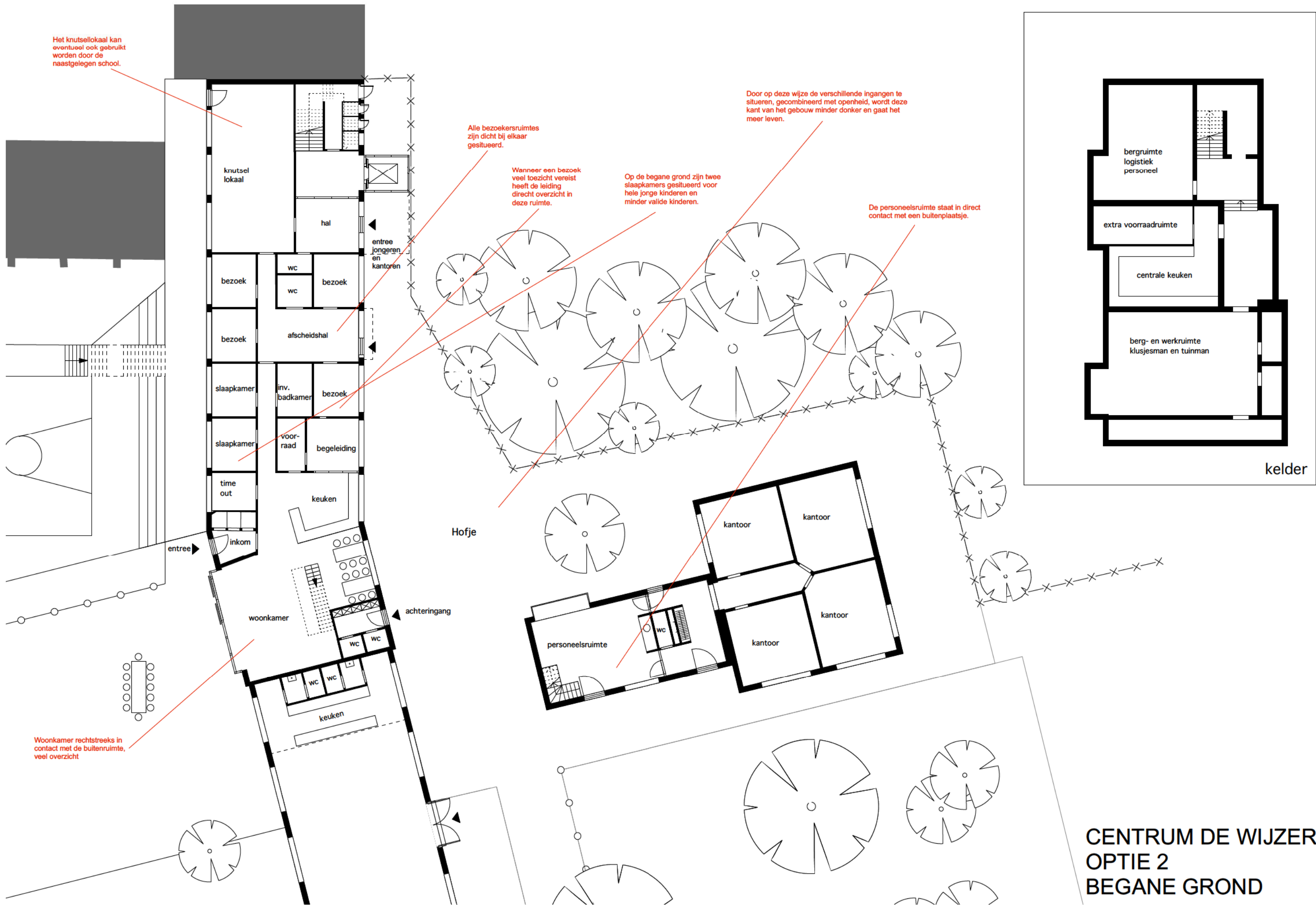
Voorbeeld diagonale ruimtelijke verbinding via trap en vide: goede relatie slaap- en woonverdiepingen

**CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 1
1E VERDIEPING**

Lift en entree kantoren en bezoekers

**CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 1
2E VERDIEPING**

Het knutsellokaal kan eventueel ook gebruikt worden door de naastgelegen school.

Alle bezoekersruimtes zijn dicht bij elkaar gesitueerd.

Wanneer een bezoek veel toezicht vereist heeft de leiding direct overzicht in deze ruimte.

Op de begane grond zijn twee slaapkamers gesitueerd voor hele jonge kinderen en minder valide kinderen.

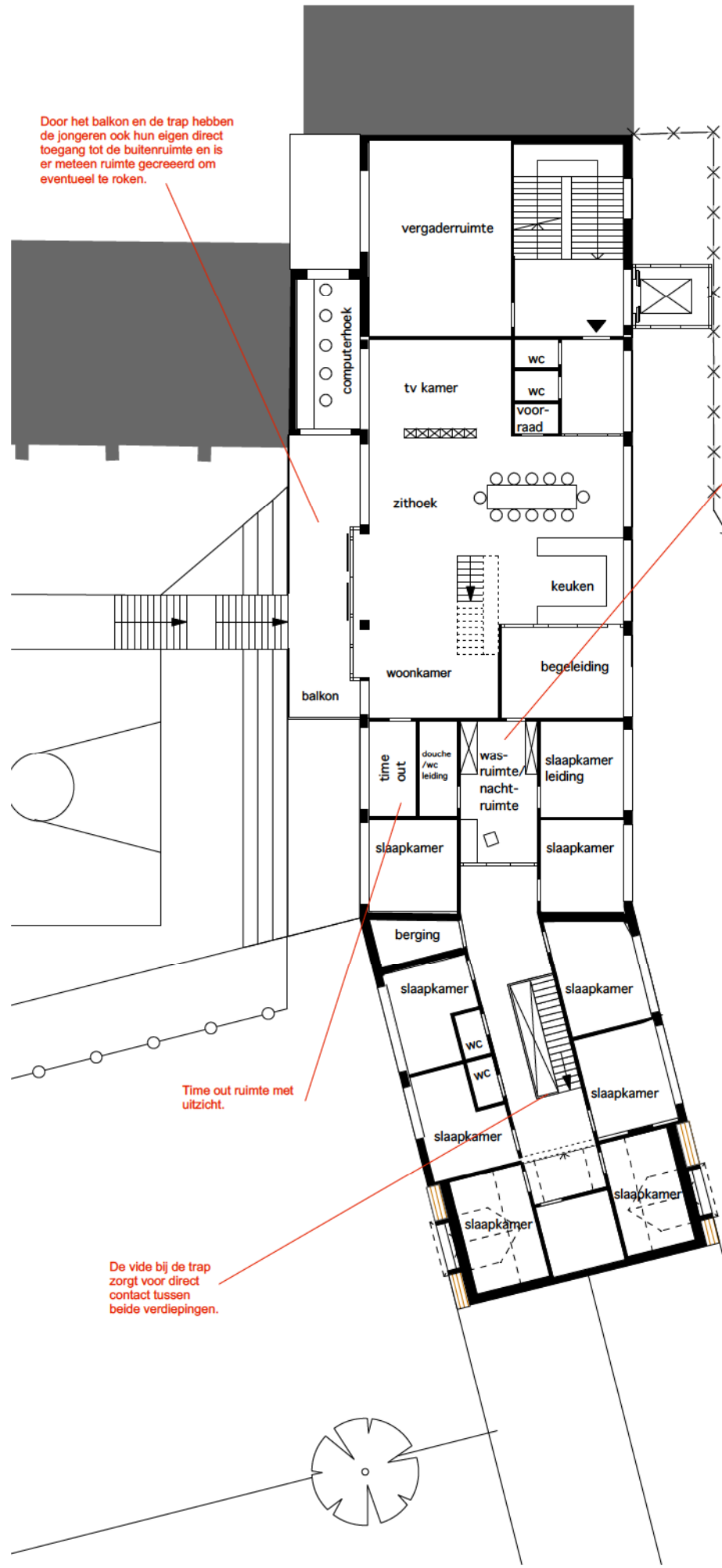
Door op deze wijze de verschillende ingangen te situeren, gecombineerd met openheid, wordt deze kant van het gebouw minder donker en gaat het meer leven.

De personeelsruimte staat in direct contact met een buitenplaatsje.

Woonkamer rechtstreeks in contact met de buitenruimte, veel overzicht

**CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 2
BEGANE GROND**

kelder

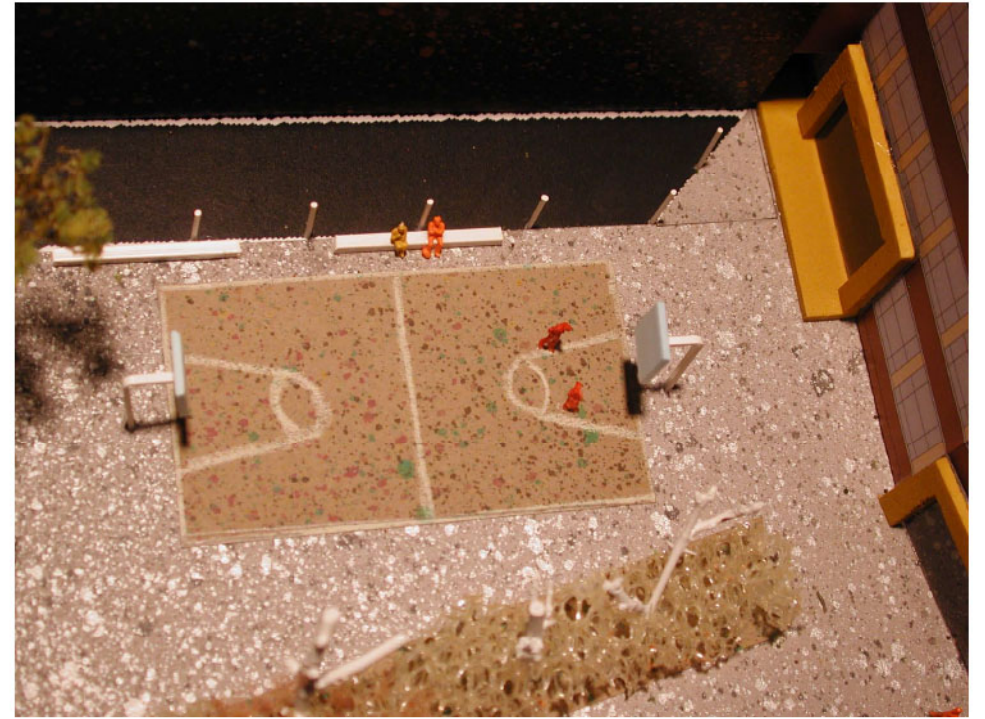
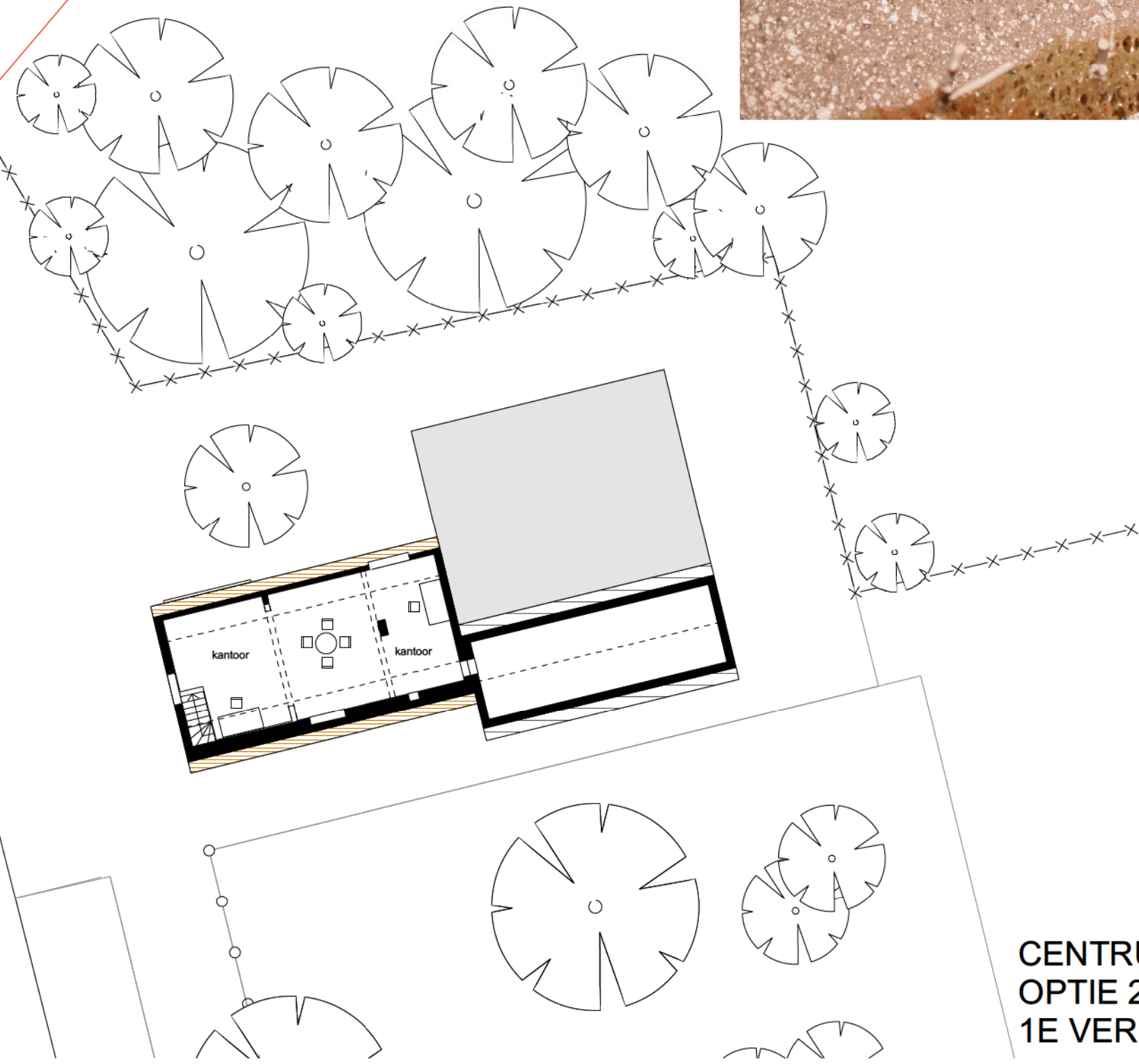

Door het balkon en de trap hebben de jongeren ook hun eigen direct toegang tot de buitenruimte en is er meteen ruimte gecreëerd om eventueel te roken.

De begeleiding van de twee groepen kan elkaar snel te hulp schieten via de wasruimte.

Time out ruimte met uitzicht.

De vide bij de trap zorgt voor direct contact tussen beide verdiepingen.

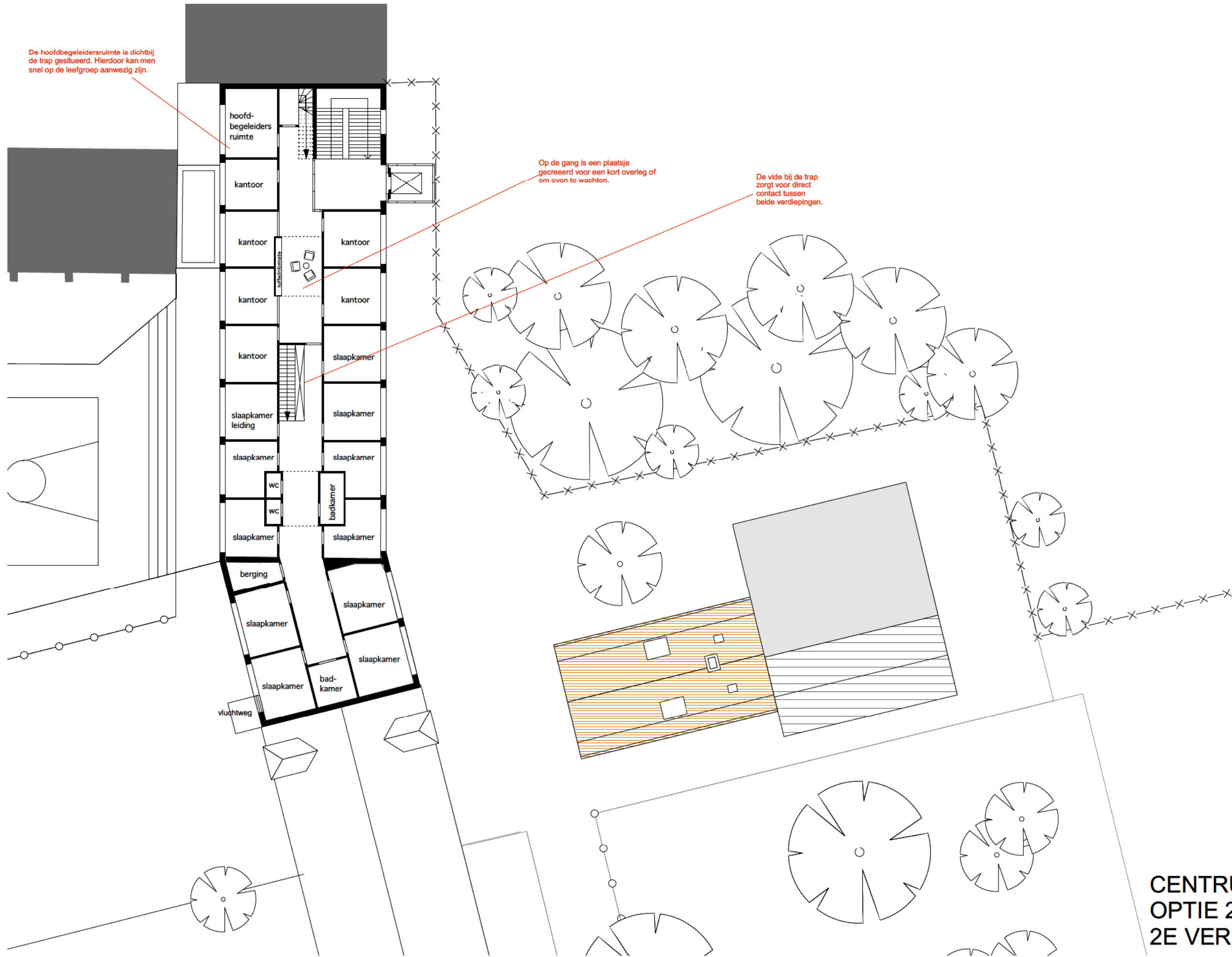
Basketveld

**CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 2
1E VERDIEPING**

De hoofdbegeleidersruimte is dichtbij de trap gesitueerd. Hierdoor kan men snel op de leefgroep aanwezig zijn.

Op de gang is een plaatsje gecreeerd voor een kort overleg of om oven te wachten.

De vide bij de trap zorgt voor direct contact tussen beide verdiepingen.

CENTRUM DE WIJZER
OPTIE 2
2E VERDIEPING

